

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Metodika tvorby Komunitně vedené strategie místního rozvoje pro programové období 2014–2020

Odbor rozvoje a strategie regionální politiky MMR ČR
Verze 6. 5. 2013

Obsah

Obsah.....	2
1. Slovníček pojmů	4
2. Seznam použitých zkratk	9
3. Zkratky užívané na mezinárodní úrovni	10
4. Východiska, principy, metoda a hodnocení	11
4.1. Co je nového?	11
4.2. Kolik dokumentů se bude zpracovávat?.....	11
4.3. Komunitně vedený místní rozvoj.....	11
4.4. Charakteristika Místní akční skupiny.....	12
4.5. Integrovaná strategie území místní akční skupiny (ISÚ)	14
4.6. Integrovaný akční plán rozvoje území MAS (IAPRÚ).....	14
4.7. Proces hodnocení Komunitně vedeného místního rozvoje	15
4.8. Aplikace základních principů	16
4.9. Zajištění udržitelnosti rozvoje	17
4.10. Doporučení pro postup zpracování ISÚ a IAPRÚ.....	18
5. Komunitně vedená strategie místního rozvoje	19
5.1. Komunitně vedené strategie místního rozvoje	19
5.2. Integrovaná strategie území (ISÚ).....	21
5.2.1. Způsob zpracování ISÚ	21
5.2.2. Struktura ISÚ	21
Analytická část.....	22
Obsah analytické části	22
5.2.3. Strategická část.....	24
Obsah strategické části.....	24
5.3. Integrovaný akční plán rozvoje území MAS (IAPRÚ)	25
6. Schvalování ISÚ v území	27
6.1. Komunitní projednávání.....	27
6.2. Schválení ISÚ	27
6.3. Posouzení SEA	28
6.4. Projednání finální verze strategie všemi zastupitelstvy z území působnosti MAS.....	28
6.5. Schválení dokumentu ISÚ.....	29
7. Národní číselník indikátorů	30
8. Příloha 1 – Struktura Komunitně vedeného místního rozvoje.....	31

9.	Příloha 2 – Proces Komunitně vedeného místního rozvoje	32
10.	Příloha 3 – Ilustrativní příklad aplikace Komunitně vedené strategie místního rozvoje.....	33
11.	Příloha č. 4 – Zdroje informací.....	34
12.	Příloha č. 5 – Tabulková část sdružující data popisu území.....	35

NÁVRH

1. Slovníček pojmů

Akce – akcí jsou rozuměny v rámci Nařízení evropské komise jednotlivé projekty

Akční plán – je vedle IAPRÚ dalším implementačním nástrojem Integrované strategie rozvoje území (ISÚ). Obsahuje odsouhlasené projekty (ale také např. jednorázové nebo opakované akce, aktivity), jimiž jsou naplňovány cíle strategie rozvoje území, a které jsou zajištěny z místních zdrojů. Je aktualizován jednou ročně na základě vyhodnocení průběhu a výsledků a změn vnitřních či vnějších faktorů.

Integrovaný akční plán rozvoje území (IAPRÚ) MAS – je implementačním nástrojem Integrované strategie rozvoje území (ISÚ), který integruje priority a požadavky komunity z předmětného území vůči dotačním programům a je tvořen jednotlivými Programovými rámci (které jsou obdobou dnešního Strategického plánu Leader v rámci Programu rozvoje venkova). IAPRÚ rozpracovává strategii rozvoje na kratší období, obsahuje odsouhlasené projekty, které naplňují cíle ISÚ a určuje zdroje na jejich realizaci (finanční, lidské, technické a další). Při plánování čerpání dotací je přitom potřeba brát v úvahu také vlastní možnosti financování v území. IAPRÚ je aktualizován nejméně jednou ročně na základě vyhodnocení průběhu a výsledků akcí a změn vnitřních či vnějších faktorů.

Akční plánování – technika pro participativní plánování rozvoje konkrétního místa (např. veřejného prostranství) s aktivní účastí veřejnosti – obyvatel a dalších uživatelů místa. Proces trvá několik měsíců, příprava zahrnuje mapování, dotazování a sledování místa, vlastní proces pak zpravidla celodenní nebo dvoudenní diskusi. Výsledkem je škála návrhů na vylepšení prostranství konfrontovaná přímo na místě s odborníky (architekty, technika, zástupci veřejné správy apod.).

Cílové skupiny – segment obyvatel, návštěvníků regionu, subjektů podnikajících v daném místě apod., na které má buď proces realizace nebo konečný dopad realizace strategie či konkrétního projektu. Jedná se tedy o konečné uživatele či beneficienty. Definice typů a jejich členění je daná analýzou cílových skupin v daném regionu.

CSF fondy – Strukturální fondy

Člen MAS, jinak také partner MAS nebo člen místního partnerství – fyzická či právnická osoba, která byla na základě transparentních a nediskriminačních přístupů přijata za člena dané MAS a je evidována v seznamu členů. Právnická osoba vždy prokazatelným způsobem určí fyzickou osobu, která ji bude při jednáních orgánů MAS zastupovat. Neučiní-li tak, může práva dané právnické osoby vykonávat pouze statutární zástupce.

Dohoda o partnerství – dokument vymezující vztahy mezi jednotlivými členskými státy a EU v oblasti evropských dotačních fondů, definuje závazky ČR vůči EU

Expertní část zpracování strategie – část strategie zpracovávaná externí odbornou firmou či vlastními experty. Nelze jednoznačně oddělovat expertní část zpracování strategie a komunitní – tyto se musejí prolínat, tzn., že expert vede komunitní plánování a zpracovává výsledky do logické struktury dokumentu.

Fiche (opatření Programového rámce) – stručný popis navržených opatření stanovených MAS ve struktuře definované obsahem Programového rámce. Fiche vymezuje oblast podpory pro konečné žadatele.

Finanční plán strategie – je součástí Integrovaného akčního plánu rozvoje území jako součást Programového rámce. Finanční plán má složku příjmovou a výdajovou. Finanční plánování je proces posuzování celkových efektů finančního a investičního rozhodování, rozhoduje o velikosti a druhu použitých finančních zdrojů.

Fokusová skupina – je plánovaná diskuse v rámci malé skupiny (4–12 osob vybraných na základě předem stanovených kritérií) dotčených obyvatel či uživatelů území, případně služby, která je facilitována zkušeným moderátorem.

Globální grant – způsob implementace části operačního programu dle čl. 113 návrhu obecného nařízení, kdy řídicí orgán (či členský stát) pověří řízením této části operačního programu zprostředkující subjekt. Dohoda mezi řídicím orgánem (členským státem) a zprostředkujícím subjektem musí být písemná. Zprostředkující subjekt poskytne záruky své solventnosti a způsobilosti v dotčeném oboru, jakož i v oblasti správního a finančního řízení. Na tento zprostředkující subjekt jsou převedeny finanční prostředky na vybrané účely a ty jsou následně v rámci globálního grantu poskytovány příjemcům na financování určitých akcí.

Hlavní manažer MAS – řídicí pracovník MAS, odpovědný za chod místního partnerství a implementaci ISÚ. Hlavní manažer MAS je vedoucím Kanceláře MAS a nadřízeným příp. Pracovníkům Kanceláře MAS.

Hodnotitel – člen orgánu plnící výběrovou funkci

Implementační struktura MAS – vymezení struktury, povinností a odpovědnosti MAS za řízení a realizaci programů

Indikátorová struktura – Národní orgán pro koordinaci (NOK) vydává Národní číselník indikátorů (NČI). NČI je soubor všech centrálních indikátorů, resp. ukazatelů, které jsou nositeli informace o věcném plnění projektů/programů financovaných ze strukturálních fondů EU. Obsahuje po technické a metodické stránce upravené indikátory s jasnou definicí, měrnou jednotkou a kódováním.

Kancelář – Kancelář je výkonnou složkou MAS. Kancelář zřizuje Právnická osoba a řídí ji hlavní manažer (ředitel) MAS, který zodpovídá za její chod. Dle možností a personální politiky dané MAS Kancelář zaměstnává další pracovníky, příp. využívá služeb externích dodavatelů a spolupracuje s dobrovolníky. Kancelář v první řadě zajišťuje zpracování a implementaci ISÚ, případné další činnosti jsou prováděny odděleně a to jak personálně, tak účetně.

Komunikační strategie pro zpracování a implementaci ISÚ – je popsání postupu při komunikaci s klíčovými partnery (stakeholdery) a veřejností v území MAS i důležitými partnery mimo území MAS. Definuje cíle (vč. indikátorů úspěchu), kterých je potřeba komunikací dosáhnout celkově i u jednotlivých cílových skupin či jednotlivců. Dále popisuje průběh (harmonogram konkrétních kroků) a prostředky komunikace. Úspěšnost Komunikační strategie by měla být v průběhu procesu zpracování a implementace ISÚ vyhodnocována a aktualizována dle dosažených výsledků a vnitřních a vnějších okolností.

Komunitně vedený místní rozvoj – je nástrojem pro zapojení obyvatel nebo uživatelů území na místní úrovni do plánovacích procesů i realizace rozvoje území. Je nástrojem pro nalezení odpovědí na sociální, environmentální a ekonomické výzvy, kterým dnes čelíme. KVMR je přístup, který vyžaduje čas a úsilí, ale relativně malé finanční investice, může mít podstatný vliv na životy lidí a vytváření nových myšlenek, společné zavádění těchto nápadů do praxe a posílení místní kapacity pro rozvoj území.

Komunitně vedené Místní rozvojové strategie – soubor doložení minimálních standardů fungování MAS, Integrované strategie území MAS a Programových rámců zařazených do Integrovaného akčního plánu rozvoje území MAS

Kontrolní funkce – Orgán plnící kontrolní funkci zejména dohlíží na dodržování stanovených postupů a zásad, včetně interních předpisů dané MAS a sleduje naplňování usnesení Nejvyššího orgánu MAS.

MAS – Místní akční skupina je společenstvím občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejného moci), které spolupracuje na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z EU a z národních programů pro svůj region, a to metodou LEADER. Z principu je neziskovou organizací nezávislou na politickém rozhodování. Občanská společnost a partneři ze soukromého sektoru by měli mít minimálně 50 % rozhodovací právo a žádná zájmová skupina by neměla mít více než 49 % hlasů. Základním cílem MAS je zlepšování kvality života a životního prostředí ve venkovských oblastech. Jedním z nástrojů je také aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků. Místní akční skupina navrhuje a provádí strategii místního rozvoje v souladu s čl. 30 návrhu Nařízení o obecných ustanoveních.

Metodika – souhrn doporučených praktik a postupů, pokrývajících celý životní cyklus vytvářené strategie

Metrika – měřitelný údaj procesu

Místní Agenda 21 (MA21) je proces uplatnění principů udržitelného rozvoje v konkrétní obci nebo území. Je to mezinárodně podporovaný koncept, v ČR je uplatňován v řadě obcí, měst a regionů a doporučen usnesením vlády č. 30 z 11. ledna 2012. V podstatě zahrnuje stejné principy jako metoda Leader. Cílem MA21 je posílit udržitelný rozvoj, tj. dlouhodobě vyrovnaný rozvoj na místní úrovni, a to z hlediska ochrany životního prostředí, ekonomické prosperity a sociálního rozvoje při aktivním zapojení místních aktérů. Na národní úrovni se otázkami MA21 zabývá Rada vlády pro udržitelný rozvoj, zejména její Pracovní skupina pro MA21, v gesci MŽP.

Místní partnerství – Místní partnerství, tvořené veřejným, soukromým a neziskovým sektorem, resp. skupinou fyzických a právnických osob se zájmem o rozvoj daného regionu, je hlavním hybatelem aktivit dané MAS. Místní partnerství působí na uceleném venkovském území s počtem obyvatel od 10 000 do 150 000 obyvatel. Plošně je vymezeno územím působnosti MAS.

Monitorovací funkce – Orgán plnící monitorovací funkci především sleduje naplňování stanovených cílů a monitorovacích indikátorů ve vztahu k ISÚ.

Národní číselník indikátorů pro programové období 2014-2020 (NČI 2014+) - NČI 2014+ definuje po metodické a technické stránce soubor schválených indikátorů (včetně všech povinných parametrů indikátorů). Jedná o nástroj, který umožňuje reagovat na potřeby programů a systému monitorování a evaluace. Terminologii a závazná pravidla pro tvorbu, používání a úpravu indikátorových soustav a NČI 2014+ v programovém období 2014–2020 stanovuje metodický pokyn MMR-NOK. NČI 2014+ je evidován v MS2014+, před spuštěním MS2014+ je tvorba a aktualizace NČI 2014+ prováděna v souboru ve formátu Excel (.xlsx). Správcem NČI 2014+ je MMR-NOK.

Nařízení o obecných ustanoveních – Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu, jichž se týká společný strategický rámec, o obecných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1083/2006.

Nejvyšší orgán MAS, jinak také Valné shromáždění členů MAS, Valná hromada MAS, Členská schůze, Plénium apod. Nejvyšším orgánem MAS může být nejvyšší orgán Právnické osoby MAS.

Neziskový sektor, jinak také soukromý neziskový sektor – organizace charakteru právnické osoby, která nebyla zřízena nebo založena za účelem podnikání, nemá charakter obchodní společnosti dle Obchodního zákoníku, a není zahrnuta ve veřejném ani podnikatelském sektoru, tedy občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, zájmová sdružení právnických osob, spolky, ústavy, církevní

právnícké osoby (farnosti, sbory apod.), nadace a nadační fondy apod., ale také neorganizovaní jednotlivci – zástupci aktivní veřejnosti, kteří nepodnikají a nejsou členy orgánů veřejné správy.

Opatření – Úroveň operačního programu / programu (pro EZFRV a ENFR závazná v dokumentu programu, pro EFRR, ESF a FS nezávazná v dokumentu operačního programu). Soubor operací / aktivit, které vedou k naplnění priorit Unie v případě EZRV a ENFR a investičních priorit u EFRR, ESF a FS, tedy tematických cílů. Na této úrovni je dále definována alokace, fond, indikátory, typy projektů, cílové skupiny, příjemci atd.

Operace – Souhrnné označení pro projekt, smlouvu, opatření nebo skupinu projektů, které byly vybrány řídicím orgánem dotyčného operačního programu či Programu rozvoje venkova nebo z jeho pověření v souladu s kritérii pro dotyčný program a které přispívají k dosažení cílů priority nebo priorit rozvoje území nebo oblasti, k níž / k nimž se vztahují. V souvislosti s finančními nástroji tvoří operaci finanční příspěvky z operačního programu či Programu rozvoje venkova na finanční nástroje a následná finanční podpora, kterou tyto finanční nástroje poskytují.

Operační program / Program – Základní strategický dokument tematické, finanční a technické povahy pro konkrétní tematickou oblast nebo území, ve kterém jsou popsány konkrétní cíle a priority pro čerpání z EFRR, ESF, FS, EZFRV a ENRF v programovém období 2014–2020, kterých chce členský stát v dané tematické oblasti/prioritě dosáhnout a jakým způsobem, s vazbou na Dohodu o partnerství a strategii Unie. Jedná se o závazný dokument pro řídicí orgán daného programu vůči Evropské komisi.

Participativní metoda zpracování strategie – metoda založená na zapojení klíčových partnerů, veřejnosti i významných odborníků či subjektů a do zpracování strategie. Dává prostor pro získání více názorů a pohledů na projednávanou tematiku, umožňuje ovlivnění názorů veřejnosti prostřednictvím osvěty (směrem k udržitelnému rozvoji), umožňuje nacházení stabilnějších způsobů řešení problémů, dává účastníkům prostor pro osobní iniciativu, podporuje jejich motivaci pro realizaci strategie a vytváří podmínky pro další spolupráci.

Podnikatelský sektor, jinak také soukromý ziskový sektor – Podnikatelské subjekty např. obchodní společnosti (a.s., s.r.o., v.o.s.), družstva, osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ), samostatně hospodařící rolníci (SHR) apod.

Pověřený zástupce člena – fyzická osoba, která na základě zvolení, jmenování nebo zmocnění zastupuje zájmy člena na jednání Nejvyššího orgánu MAS

Pracovníci kanceláře MAS – pojem zahrnuje veškeré administrativní i programové pracovníky MAS (manažeři PR, koordinátoři projektů spolupráce, referenti, kontrolori, asistenti apod.), zaměstnané u právnícké osoby v rámci běžného pracovně-právního vztahu. Mezi Pracovníky kanceláře MAS nezahrnujeme technickoprovozní zaměstnance (např. uklízečka, správce, webmaster, řidič apod.) či úzce specializované odborné pracovníky (účetní, právník, překladatel, odborní poradci, projektoví nebo regionální manažeři apod.) a dodavatele služeb.

Právnícká osoba MAS – nestátní nezisková organizace (obecně prospěšná společnost, občanské sdružení, zájmové sdružení právnických osob – jedná se o subjekt, který má právní zodpovědnost za chod MAS.¹

Program – je adekvátní pojem platný pro dokument popisující čerpání z EZFRV.

Programový rámec – dokument definující realizaci části ISÚ prostřednictvím jednoho z dotačních programů podporovaných z fondů EU (obdoba Strategického plánu Leader)

¹ Článek 30 odst. 2 Návrhu Nařízení o obecných ustanoveních

Projekt – ucelený soubor aktivit financovaných z operačního programu či Programu rozvoje venkova, které směřují k dosažení předem stanovených a jasně definovaných, měřitelných cílů. Projekt je realizován v určeném časovém horizontu podle zvolené strategie, s daným rozpočtem a zajištěním dalších potřebných zdrojů.

Realizační projekt MAS – projekt, který je v souladu s komunitně vedenou strategií místního rozvoje, realizovaný samotnou MAS

Region – pro účely metodických dokumentů pro programové období 2014-2020 se regionem rozumí územní jednotka odpovídající úrovni 1 nebo 2 klasifikace územních statistických jednotek (úroveň NUTS 1 a 2) ve smyslu nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003.

Rozhodovací funkce – Kolektivní orgán MAS, který rozhoduje o jednotlivých krocích v rámci postupu realizace ISÚ. Interní předpisy dané MAS mohou vyhradit některé typy rozhodnutí Nejvyššího orgánu MAS.

Řešitelský tým – tým pro tvorbu strategie

Řízení organizace – definice managementu organizace zajišťujícího řízení, tedy v cyklu se opakující činnosti: analýza – plánování (projektování) – organizování – přikazování (motivace) – kontrola

SMART – souhrn pravidel, která pomáhají efektivně definovat rámec či cíl strategického plánování nebo obecně jakéhokoliv projektu. Cíl by měl splňovat následující charakteristiky:

- **Specifický (Specific)** – navrhované řešení by mělo být přesně popsáno; tzn. mělo by být definováno, co je přesně a konkrétně předmětný problém a jak bude vyřešen.
- **Měřitelný (Measurable)** – měřitelnost spočívá ve schopnosti ověřit, že navržené řešení bylo úspěšně realizováno. Současně by měl mít strategický plán (projekt) nastaven mechanismus kontroly úspěšnosti.
- **Odsouhlasený (Agreed)** – řešení musí odpovídat potřebám svého příjemce, s řešením musí souhlasit ten, kdo bude daný cíl plnit.
- **Realistický (Realistic)** – řešení musí být skutečně dosažitelné. Současně by cíl neměl být ani příliš ambiciózní, ani příliš nízký.
- **Definovaný v čase (Timed)** – řešení musí být zakotveno v určitém časovém horizontu, v němž by mělo být dosaženo.

Soukromá sféra (sektor) – neveřejné právnické či fyzické osoby (podnikající i nepodnikající), dále se dělí na podnikatelský a neziskový sektor

Statutární zástupce – ten, kdo je oprávněn činit za určitý subjekt závazně právní úkony, aniž k tomu potřebuje další speciální pověření

Strategické dokumenty – dlouhodobé programy rozvoje území nebo oblasti činnosti, služeb, např. integrovaná strategie rozvoje území (ISÚ), koncepce rozvoje cestovního ruchu, komunitní plán sociálních služeb apod.

Subregionální území – území menší než území regionu

Územní působnost MAS – geografická oblast vymezená katastrálním územím obcí, jejichž zastupitelstva vydala souhlas s realizací ISÚ dané MAS na jejich území. Tato oblast musí být geograficky a/nebo socio-ekonomicky celistvá.

Vedení organizace – statutární zástupce(cí) právnické osoby MAS odpovídající za dlouhodobé plánování a rozvoj organizace

Veřejná sféra (sektor) – obce, dobrovolné svazky obcí, orgány státní správy a právnické osoby, které jsou zřízeny či vlastněny min. z 50 % obcemi, dobrovolnými svazky obcí, kraji či státem bez ohledu na jejich právní formu, tj. např. příspěvkové organizace, ale také podniky v majoritním vlastnictví obcí či státu (např. technické služby, Lesy ČR apod.).

Vnitřní předpis – předpis organizace, kterým se stanovují práva, povinnosti, postupy a další činnosti pro její organizační jednotky, zaměstnance a členy.

Výběrová komise – kolektivně volený orgán MAS, který na základě předem stanovených kritérií a postupů hodnotí předložené žádosti subjektů z území působnosti MAS a vybírá vhodné projekty, které nejlépe naplňují cíle ISÚ příslušné MAS. Interní předpisy dané MAS mohou vyhradit některé typy rozhodnutí orgánu plnícímu rozhodovací funkci nebo Nejvyššímu orgánu MAS.

Zřizovací dokument – stanovy, zakládací listina, statut apod.

Zveřejnit – minimálně umístit na volně přístupnou internetovou stránku Právnické osoby MAS

2. Seznam použitých zkratek

CPKP – Centrum pro komunitní práci

CSF – Community support framework – Rámec podpory Společenství

DSO – dobrovolný svazek obcí

EFRR – Evropský fond pro regionální rozvoj

EIS – Energetický informační systém

ENRF – Evropský námořní a rybářský fond

ESF – Evropský sociální fond

EZFRV – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

GIS – Geografický informační systém

CHKO – Chráněná krajinná oblast

IAPRÚ – Integrovaný akční plán rozvoje území

IS SEA – Informační systém SEA

ISÚ – Integrovaná strategie území

KVMR – Komunitně vedený místní rozvoj

MA21 – Místní Agenda 21

MAS – Místní akční skupina

MMR – Ministerstvo pro místní rozvoj

MPO – Ministerstvo průmyslu a obchodu

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MZe – Ministerstvo zemědělství

MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí

MS2014+ – Monitorovací systém realizace programů ESIF v plánovacím období 2014–2020

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

NČI – Národní číselník indikátorů

NOK – Národní orgán pro koordinaci

NS MAS ČR – Národní síť Místních akčních skupin ČR

OP – Operační program

ORP – Obec s rozšířenou působností

PR – Programový rámec

NP – Národní park

SPL – Strategický plán LEADER

SRR – Strategie regionálního rozvoje 2014–2020

SSR – Společný strategický rámec

SEA – proces posuzování vlivů koncepcí na životní prostředí

SMART - souhrn metodických pravidel, která pomáhají efektivně definovat rámec či cíl strategického plánování nebo obecně jakéhokoliv projektu.

SMO ČR – Svaz měst a obcí ČR

SMS ČR – Svaz místních samospráv ČR

ÚPD – Územně plánovací dokumentace

VCHÚ – Velkoplošné chráněné území

VÚC – Vyšší územně-správní celky

3. Zkratky užívané na mezinárodní úrovni

CLLD	KVMR	Komunitně vedený místní rozvoj
CPR		Společná ustanovení nařízení
CSF	SSR	Společný strategický rámec
DG AGRI		Generální ředitelství pro zemědělství a rozvoj venkova
DG EMPL		Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a sociální začlenění
DG MARE		Generální ředitelství pro námořní záležitosti a rybolov
DG REGIO		Generální ředitelství pro regionální politiku a Urban
EC	EK	Evropská komise
EAFRD	EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EFF	ERF	Evropský rybářský fond
EMFF	ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ELARD		Evropská asociace LEADER pro rozvoj venkova (European LEADER Association for Rural Development)
ENRD	ESRV	Evropská síť pro rozvoj venkova
ERDF	EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	ESF	Evropský sociální fond
ESI Funds	ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy (EAFRD, EMFF, ERDF, ESF a Fond soudržnosti)
ETC	EÚS	Evropská územní spolupráce
FARNET		Evropská síť rybolovných oblastí
FLAG	RMAS	Rybolovná Místní akční skupina
IB	ZS	Zprostředkující subjekt
ITI		Integrované územní investice
LAG	MAS	Místní akční skupina
LDS	MRS	Místní rozvojové strategie
LEADER		Liaisons entre Actions de Développement de l'Economie Rurale Propojování aktivit hospodářského rozvoje venkova
MA	ŘO	Řídící orgán
MS	ČS	Členské státy
NRN		Národní síť pro rozvoj venkova (National Rural Network)
PA	DoP	Dohoda o partnerství

4. Východiska, principy, metoda a hodnocení

4.1. Co je nového?

V programovém období 2014–2020 povede explicitnější podpora ve formě společných právních rámců a harmonizovaných pravidel pro pět fondů Společného strategického rámce k větší konzistenci a podpoří vznik strategií vedených místními komunitami a financovaných z více fondů. Několik bodů ve společných ustanoveních pro fondy Společného strategického rámce se věnuje zjednodušení implementace místního rozvoje vedeného komunitami pro konečné příjemce:

Jednotnou metodologii pro Komunitně vedený místní rozvoj bude možno uplatnit na všechny fondy a regiony, všechny regiony tak budou moci využít podpory EU na budování kapacit, místních partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem a strategií, propojování a výměnu zkušeností.

Podpora fondů Společného strategického rámce bude konzistentní a koordinovaná – pro konečné příjemce tak bude snazší vytvářet strategie financované z více fondů lépe odpovídající jejich potřebám a podmínkám, například v oblastech, ve kterých najdeme venkovské i městské aspekty; to bude zajištěno koordinovaným budováním kapacity, výběrem, schválením a financováním strategií pro místní rozvoj a místních akčních skupin.

Pobídky – co se týče politiky soudržnosti, u operačních programů, jejichž celá prioritní osa je prováděna prostřednictvím místního rozvoje vedeného komunitami, bude maximální sazba spolufinancování z fondu EFRR nebo ESF na úrovni prioritní osy navýšena o 10 procentních bodů; v případě fondu EZFRV se může maximální sazba spolufinancování pro místní rozvoj vedený komunitami pohybovat, v závislosti na okolnostech, mezi 80 % a 90 % a pro fond ENRF je maximální sazba spolufinancování 75 %.

4.2. Kolik dokumentů se bude zpracovávat?

1. *Charakteristika MAS – deklarování kritérií přijatelnosti MAS*
2. *Integrovaná strategie území MAS*
3. *Integrovaný akční plán rozvoje území MAS formou Programových rámců a jejich vazeb*
4. *Případně Akční plán pro vlastní zdroje – pro projekty a aktivity naplňující ISÚ, které budou zajištěné z místních zdrojů*

Integrovaná strategie území (ISÚ) a nástroj její implementace – Integrovaný akční plán rozvoje území MAS formou Programových rámců tvoří **Komunitně vedenou strategii místního rozvoje**.

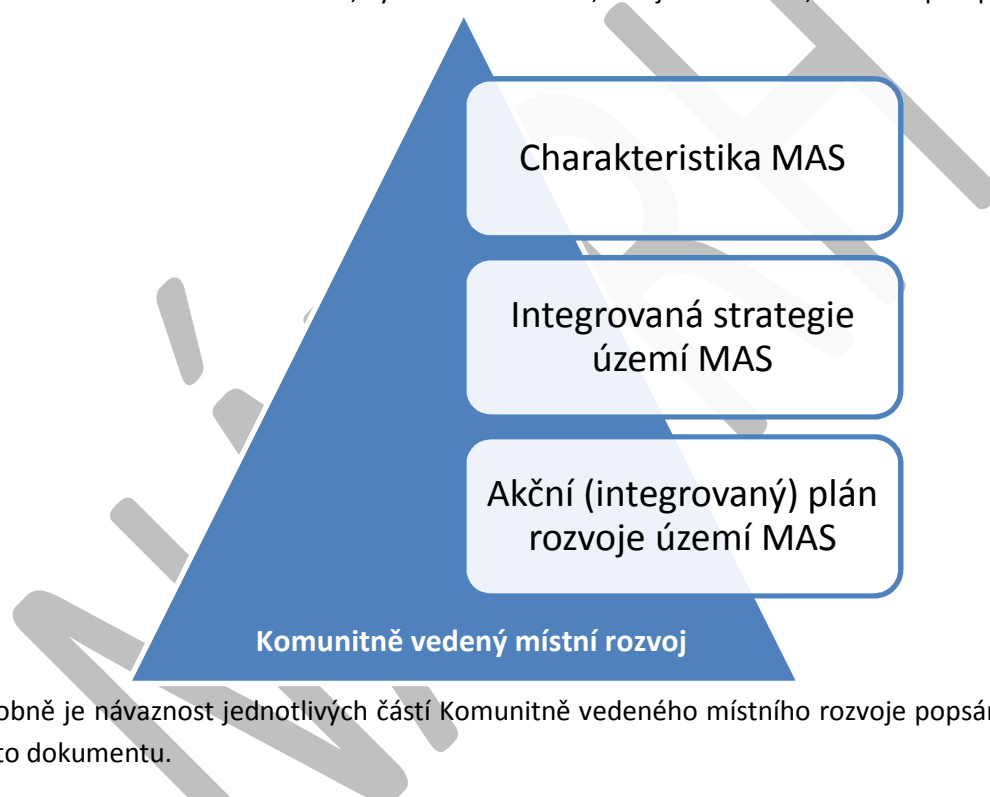
4.3. Komunitně vedený místní rozvoj

Komunitně vedený místní rozvoj je metoda pro zapojení partnerů na místní úrovni, včetně občanské společnosti a místních ekonomických subjektů při vytváření a provádění místních integrovaných strategií, které pomáhají v daném území a společenství vytvořit přechod k udržitelnější budoucnosti. Může být velmi účinným nástrojem k novým, efektivnějším a udržitelnějším, formám hospodářského

i sociálního rozvoje a ochrany životního prostředí. Postupy by měly být v souladu se Strategii Evropa 2020².

Komunitně vedený místní rozvoj musí být

- a) zaměřen na konkrétní subregionální území – území MAS;
- b) vedoucí komunity, tedy místní akční skupiny, musí být složeny ze zástupců veřejných a soukromých místních sociálně-ekonomických zájmů, kde na rozhodovací úrovni, nesmí mít orgány veřejné správy definované v souladu s vnitrostátními pravidly, ani žádné jiné zájmové skupiny více než 49 % hlasovacích práv;
- c) prováděn prostřednictvím integrovaných a multi-sektorových oblastí založených na komunitně vedených místních rozvojových strategiích zohledňujících dlouhodobé účinky;
- d) navržen s ohledem na místní potřeby a potenciál; sem patří inovativní a sociálně-kulturní funkce v místním kontextu, vytváření sítí a tam, kde je to vhodné, územní spolupráce.

Podrobně je návaznost jednotlivých částí Komunitně vedeného místního rozvoje popsána v Příloze 1 tohoto dokumentu.

4.4. Charakteristika Místní akční skupiny

Podrobná charakteristika MAS a jejích administrativních a řídicích procesů bude součástí prokazování minimálních standardů činnosti v rámci kritérií přijatelnosti MAS a není součástí ISÚ. V dílčích a specifických částech administrativních a řídicích procesů s ohledem na realizované programy bude součástí jednotlivých Programových rámců.

OBSAH

Identifikace právnické osoby

² Také viz informační přehled o Komunitně vedený místní rozvoj:
http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/proposals_2014_2020_en.cfm

- Název
- IČ, DIČ
- Právní forma³
- Sídlo
- Statutární zástupce

Organizace a zdroje MAS

- Organizační struktura a rozdělení odpovědností
 - o Organizace MAS (*Striktní definice a oddělení vedení a řízení organizace a MAS⁴*)
 - Zákonné orgány Právnícké osoby MAS
 - Orgány místního partnerství – MAS
 - Management a personální zázemí
 - Vazby mezi jednotlivými orgány (organizační schéma)
 - o Popis orgánů, funkcí a pracovních náplní MAS
- Zdroje MAS
 - o Lidské zdroje – realizační tým (zaměstnanci, ale také členové orgánů MAS či dobrovolníci)
 - o Technické prostředky a zázemí
 - o Finanční prostředky
 - o Způsob hospodaření (samofinancování, fundraising, vnitřní finanční zdroje,...)
 - o Popis vedlejší hospodářské činnosti organizace, zapojení těchto příjmů do spolufinancování a definice striktního oddělení v rámci účetnictví s ohledem na možné střety zájmů
 - o Rámcový rozpočet financování celého chodu MAS (stanovení potřeb a plánovaných zdrojů)

Partnerství

- Přehled členů místní akční skupiny a jejich vývoj⁵
- Historie a zkušenosti místní akční skupiny
- Zapojení členů do rozvoje regionu
- Partnerství MAS – rozsah spolupráce s jinými MAS a jinými organizacemi

Procesy

- Striktní definice a oddělení administrativních procesů (konzultace, poradenství, vyhlášení výzev, příjem žádostí, administrativní kontrola a kontrola přijatelnosti projektů apod.), rozhodovacích (hodnocení a bodování žádostí, výběr projektů, apod.) a kontrolních procesů (zachování transparentnosti a otevřenosti procesů, zamezení střetu zájmů, monitoring realizace projektů apod.). Podrobně budou procesy a vzájemná součinnost mezi MAS a ŘO a využití informačních systémů a MS2014+ ze strany MAS popsány v dílčích metodických pokynech.

³ Dle čl. 30 odst. 2 Nařízení o společných ustanoveních: „... místní akční skupiny si buď zvolí jednoho partnera ve skupině jako vedoucího partnera v administrativní a finanční záležitosti, nebo se spojí v rámci zákonně vytvořené společné struktury.“ – v ČR je aplikována jednotlivými MAS druhá varianta.

⁴ Přehledné a průhledné stanovení rozhodovacích, kontrolních, monitorovacích a výběrových funkcí, stanovení odpovědností zákonných orgánů, definice provázání či oddělení jejich povinností s činnostmi orgánů MAS a návaznost na administrativní (implementační) struktury

⁵ Historický vývoj počtu partnerů od vzniku MAS v letech

- Definice typů konzultací⁶ a co vše je do ní zahrnuto (konkrétní definice se striktním oddělením poradenství v rámci implementace KVMR a poradenské činnosti v rámci ekonomické činnosti)
 - konzultace v rámci administrativy komunitně vedeného místního rozvoje poskytovaná zdarma⁷
 - poradenství – definovaný rozsah služeb s rozdělením na hrazené a zdarma
- Zajištění blízkosti informací žadateli
 - Definice způsobu prezentace otevřených a jednoznačných informací, četnost aktualizace a kontrola relevantnosti
 - definice způsobu zajištění sledování a výkladu pravidel pro žadatele⁸
 - definice způsobu pomoci žadatelům při zpracování žádostí formou konzultací a poradenství⁹ a průvodcovství žadatele realizací projektu a jeho zdárným ukončením a proplacením
- Budování kapacit místních aktérů k rozvoji a provádění operací (konzultace, školení, stáže a další podpora jejich odborného rozvoje)¹⁰;
- Monitoring realizace ISÚ v rámci území MAS, monitoring Programových rámců prostřednictvím MS2014+, podporovaných projektů a provádění zvláštních hodnotících činností souvisejících s ISÚ a zveřejňování výstupů monitoringu.
- Definice standardizovaných procesů (administrativní a organizační postupy apod.)
- Monitoring a evaluace činnosti kanceláře MAS a MAS
- Plán vnitřního rozvoje organizace

4.5. Integrovaná strategie území místní akční skupiny (ISÚ)

ISÚ je celkovou střednědobou strategií, která vychází ze záměrů dlouhodobého udržitelného rozvoje území a je součástí Komunitně vedeného místního rozvoje. Jde o ucelený rozvojový dokument, vztahující se na území působnosti MAS. Propojuje subjekty, záměry a zdroje. Má širší záběr než Integrovaný akční plán rozvoje území obsahující Programové rámce.

4.6. Integrovaný akční plán rozvoje území MAS (IAPRÚ)

IAPRÚ je implementačním nástrojem Integrované strategie rozvoje území (ISÚ), který integruje priority a požadavky komunity z předmětného území vůči dotačním programům a je tvořen jednotlivými Programovými rámci (které jsou obdobou dnešního Strategického plánu Leader v rámci Programu rozvoje venkova). IAPRÚ rozpracovává strategii rozvoje na kratší období, obsahuje odsouhlasené projekty, které naplňují cíle ISÚ a určuje zdroje na jejich realizaci (finanční, lidské, technické a další). Při plánování čerpání dotací je přitom potřeba brát v úvahu také vlastní možnosti

⁶ Žadatel musí dopředu znát podmínky, zda je konzultace poskytována v rámci režii dotačního programu nebo jde o placenou konzultaci – jde především o transparentnost procesu

⁷ Definice služeb poskytovaných v rámci administrace PR hrazených z režie a tedy poskytovaných bezplatně

⁸ Pozor na vyváženost mezi právní řečí a nesprávnými, byť lidovými formulacemi. Závazná je pouze díkce nařízení, domácí legislativy a nelegislativních úprav.

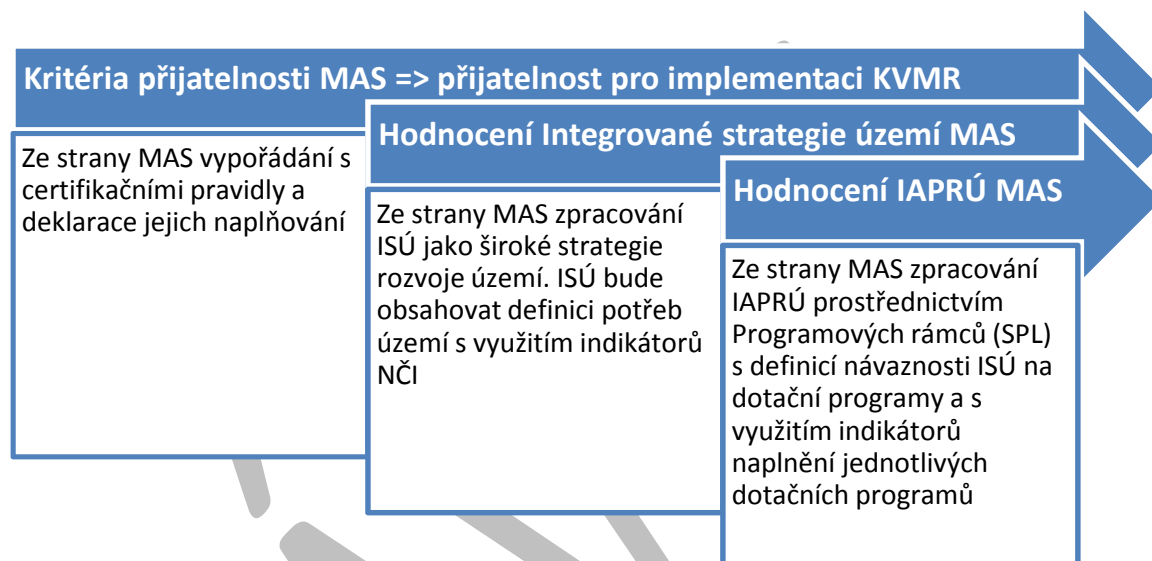
⁹ V celém procesu je zásadně rozdělena administrativní (včetně poradenství) – řeší kancelář MAS a výběr projektů – řeší orgány MAS

¹⁰ administrativní MAS může poskytovat konzultační a poradenskou činnost, nesmí však pro/za žadatele žádosti zpracovávat s ohledem na zajištění transparentnosti

financování v území. IAPRÚ je aktualizován nejméně jednou ročně na základě vyhodnocení průběhu a výsledků akcí a změn vnitřních či vnějších faktorů.

4.7. Proces hodnocení Komunitně vedeného místního rozvoje

1. fáze – ověření kritérií přijatelnosti MAS
2. fáze – hodnocení kvality Integrované strategie území
3. fáze – výběr Integrovaných akčních integrovaných plánů rozvoje území MAS

1. fáze

Prvním krokem přístupu území MAS k podpoře z dotčených evropských strukturálních a investičních fondů a z EZPRV bude doložení minimálních standardů fungování Místní akční skupiny na základě stanovených kritérií přijatelnosti (příprava kritérií přijatelnosti MAS pro všechny fondy je v gesci MZe). Tato kritéria budou stanovena na základě požadavků čl. 28–31 Nařízení o obecných ustanoveních a dle pravidel a metodik Programu rozvoje venkova 2007–2013. Potvrzení přijatelnosti MAS pro realizaci Komunitně vedeného místního rozvoje v období 2014–2020 provede MZe ve spolupráci s MMR-NOK. MAS se budou moci přihlásit do některé z výzev vyhlášených MZe k předložení podkladů k uznání přijatelnosti. První fáze musí vždy předcházet 2. a 3. fázi výběru.

2. a 3. fáze

Výběr návrhů pro podporu v novém programovém období 2014–2020 bude proveden ve dvou fázích. V první fázi bude posuzována ISÚ jako celek co do technického obsahu strategie (je v ní vše, co je požadováno v rámci tohoto dokumentu) a co do návazností (jsou v ní logické návaznosti analýzy, strategických záměrů a monitorovacích indikátorů). Ve druhé fázi budou hodnoceny Programové rámce (obdobu dnešního Strategického plánu Leader) sdružené v Integrovaném akčním plánu rozvoje území společnou hodnotitelskou komisí složenou ze zástupců relevantních ŘO dotačních programů a NS MAS ČR s ohledem na návaznost na ISÚ a naplňování cílů strategie Evropa 2020, Dohody o partnerství a cíle programu, pro který je Programový rámec připraven.

Komunitně vedené strategie místního rozvoje rozvíjené místními akčními skupinami mohou pokrývat operace pro jeden nebo více fondů, a proto je třeba zajistit konzistenci a koordinaci mezi jednotlivými fondy. MMR-NOK bude muset definovat kritéria výběru místních rozvojových strategií a zajistit koordinaci postupů mezi jednotlivými fondy. Výběr a schválení strategií bude provádět společný výbor sestavený pro tyto účely příslušnými řídicími orgány a ten bude také zajišťovat, aby strategie financované z více fondů obdržely koordinované finanční prostředky na celou strategii.

První kolo výběru komunitně vedených strategií místního rozvoje musí být dokončeno do dvou let ode dne vstoupení Dohody o partnerství v platnost. Po tomto datu mohou být vybrány další komunitně vedené strategie místního rozvoje, avšak nejpozději do 31. prosince 2017. Jelikož neexistuje žádný automatický „převod“ z tohoto období financování do následujícího, budou muset stávající místní akční skupiny předložit nové strategie. Nové návrhy rovněž dávají již existujícím místním akčním skupinám možnost rozšířit své místní strategie a využít čerpání i z jiných fondů Společného strategického rámce.

Podrobně je proces zpracování a hodnocení zobrazen v diagramu v Příloze 2 tohoto dokumentu.

Každá strategie musí mít svého vlastníka, který bude mít celkovou odpovědnost za strategii, respektive za splnění cílů strategie a realizaci očekávaných přínosů. V případě Integrované strategie území je vlastníkem strategie místní partnerství (MAS), za realizaci Integrované strategie území je odpovědná právnická osoba MAS, kterou si místní partnerství zvolilo/zřídilo. Ta je také odpovědná za soulad podpořených realizací (akcí, projektů) v regionu své působnosti se stanovenými cíli obsaženými ve strategii. Odpovědnost za plnění cílů strategie je směřována ke komunitě¹¹.

4.8. Aplikace základních principů

Záměrem v novém období je umožnit propojené a integrované čerpání fondů na provádění strategií pro místní rozvoj.

Žádné dvě MAS nemohou být stejné, a proto ani nelze požadovat, aby ISÚ byla něčím jako vyplněním dotazníku. Při zpracování strategie je však potřeba vycházet z následujících základních principů:

1. Strategie jsou připravovány transparentně a se znalostí místní situace
2. Zcela základní je uplatnění principu „zdola – nahoru“, do přípravy i realizace strategie je aktivně zapojen široký okruh místních aktérů, zainteresovaných stran, reprezentantů různých zájmových skupin a sektorů, což posiluje opodstatněnost předkládaných návrhů. Pro nové programové období 2014–2020 se předpokládá prohloubení místního partnerství, které jednak napomáhá vytvořit závazek pro naplňování strategie ze strany místních aktérů a jednak může napomoci i při dalších rozvojových snahách v území. Cílem je zvýšit kapacitu místního partnerství a vytvořit něco jako laboratoř pro nové náměty a motor pro další rozvoj území. Měly by se hledat místní zdroje pro naplňování strategie rozvoje.
3. Nové období je také zaměřeno na rozšíření partnerství, a to hledání možností partnerství mezi venkovským prostorem a městy, které jsou přirozenými centry venkovského prostoru, kam řada lidí z menších obcí dojíždí za prací nebo za různými službami.

¹¹ Není směřováno k jakýmkoliv strukturám nad územím působnosti MAS nebo obcím

4. Při tvorbě strategie musí prolínat zpracování komunitní i expertní, neboť je potřeba lidem přímo vysvětlovat možnosti obcí, kapacitu území, lidí, financí ad. Bez diskuse s vysvětlením ze strany odborníků a bez osvěty veřejnosti může docházet k nereálným návrhům. Výsledky setkání s veřejností je potřeba odborně zpracovat.
5. Požadovány jsou integrované a vícesektorové akce, inovační přístup – nalézání nových řešení problémů venkovských regionů, mezinárodní a národní spolupráce a vytváření sítí a výměna zkušeností.
6. Strategické materiály musí být připraveny v podobě a kvalitě, která umožní nejvyššímu rozhodovacímu orgánu MAS, který schvaluje finální verzi znění strategie, informované a odpovědné rozhodnutí.
7. Strategie jsou zaměřené (zacílené) na řešení konkrétních významných problémů, rozvojového potenciálu, inovací se zohledněním integrovaného dlouhodobého rozvoje území působnosti MAS v širokém spektru potřeb společnosti i prostředí.
8. Strategii MAS nelze připravovat izolovaně: je třeba zohlednit relevantní strategie existující v území působnosti MAS – územně-plánovací dokumentace obcí, strategické a další koncepční dokumenty obcí (např. Programy obnovy venkova, koncepce odpadového hospodářství, komunitní plány sociálních služeb ad.), strategické dokumenty dobrovolných svazků obcí, plány péče chráněných území (zejména velkoplošných), strategické dokumenty rozvoje firem, neziskových organizací apod. Ohled je třeba také brát na strategické dokumenty vyšších územně-správních celků, včetně ohledu na strategický rámec EU v části Programových rámců.

4.9. Zajištění udržitelnosti rozvoje

Priorit Unie v oblasti rozvoje venkova by mělo být dosahováno v rámci udržitelného rozvoje a v souvislosti s podporou cíle ze strany Unie, který spočívá v ochraně a zlepšování životního prostředí.

Koncept udržitelného rozvoje je postaven na potřebě vyrovnanosti tří základních pilířů života v dlouhodobém měřítku, (1) ekonomický rozměr, (2) sociální rozměr a (3) environmentální rozměr. Udržitelný rozvoj v rámci tzv. místní Agendy 21 se vždy týká konkrétního území, např. regionu, města, obce, MAS. Je tedy řešena kvalita a vyrovnanost místního rozvoje, a to v souvislosti s regionálním, národním a globálním rozvojem.

Základní principy udržitelného rozvoje jsou tyto:

1. **propojení základních oblastí života – ekonomické, sociální a životního prostředí** – řešení zohledňující pouze jednu nebo dvě z nich není dlouhodobě efektivní a udržitelné,
2. **dlouhodobá perspektiva** - každé rozhodnutí je třeba zvažovat z hlediska dlouhodobých dopadů, je třeba strategicky plánovat,
3. **kapacita životního prostředí je omezená** – nejenom jako zdroje surovin, látek a funkcí potřebných k životu, ale také jako prostoru pro odpady a znečištění všeho druhu,
4. **předběžná opatrnost** - naše poznání zákonitostí fungujících v životním prostředí je stále ještě na nízkém stupni, a proto je na místě být opatrní,
5. **prevence** – je mnohem efektivnější než následné řešení dopadů; na řešení problémů, které již vzniknou, musí být vynakládáno mnohem větší množství zdrojů (časových, finančních i lidských),
6. **kvalita života** - má rozměr nejen materiální, ale také společenský, etický, estetický, duchovní, kulturní a další,

7. **sociální spravedlnost** – příležitosti a zodpovědnost by měly být děleny mezi země, regiony i mezi rozdílné sociální skupiny; chudoba je ohrožující faktor udržitelného rozvoje; udržitelný rozvoj je chápán jako „trvalé zlepšování sociálních podmínek v rámci ekologické únosnosti Země“,
8. **vztah lokální a globální** – činnosti na místní úrovni ovlivňují problémy na globální úrovni - vytvářejí je nebo je mohou pomoci řešit a naopak,
9. **odpovědnost k budoucím generacím** – zajišťujeme budoucím generacím možnost života ve zdravém prostředí? Nebudou muset spíše řešit problémy, které dnes my vytváříme a nad kterými přivíráme oči?
10. **demokratické procesy** – zapojením veřejnosti již do plánování vytváříme nejen objektivnější plány, ale také obecnou podporu pro jejich realizaci.

Potenciální charakteristiky udržitelné komunity:

- Zdroje jsou využívány efektivně.
- Odpad je minimalizován uzavřenými cykly.
- Znečišťování je omezené na stupeň, se kterým se přírodní systémy dokáží vyrovnávat.
- Je oceňována a chráněna rozmanitost přírody.
- Tam, kde je to možné, jsou místní potřeby uspokojovány z místních zdrojů.
- Všem je dostupné kvalitní jídlo, voda a přístřeší.
- Každý má příležitost získat uspokojivou práci v různorodé ekonomice.
- Zdraví člověka je chráněno vytvářením bezpečného, zdravého a příjemného životního prostředí a zajištěním zdravotních služeb, které zdůrazňují prevenci před nemocí, stejně jako řádnou péči o nemocné. Je podporován zdravý způsob života.
- Přístup k účelovým zařízením, službám, zboží a lidem není dosahován na úkor životního prostředí ani omezován pouze na ty, kdo mají auto.
- Lidé žijí beze strachu z násilí, ze zločinu nebo z persekuce kvůli jejich vyznání, rase, pohlaví nebo sexuální orientaci.
- Každý má přístup ke vzdělání, profesionální přípravě, poznání a informacím, které jsou potřeba, aby zaujal svou úlohu ve společnosti.
- Všem členům společenství je umožněno podílet se na rozhodování.
- Jsou dostupné kulturní, rekreační a zábavní příležitosti.
- Při tvorbě životního prostředí je propojen účel a krása s užitečností. Osidlování je „humánní“ v poměru velikosti a tvaru.
- Rozmanitost a místní zvláštnosti jsou ceněny a chráněny.
- V každé lokální akci je zahrnuta globální perspektiva.

4.10. Doporučení pro postup zpracování ISÚ a IAPRÚ

Stanovení vize, rozvojových oblastí, cílů a priorit a nastavení strategie tak, aby bylo plánovaných cílů dosaženo, je velmi problematický a přitom zásadní krok zpracování strategie, který vyžaduje kromě zkušeností také schopnost logického myšlení. Při přípravě strategie je třeba zamezit stavu, kdy manažeři MAS strategiím, které pro MAS v mnoha případech na zakázku připravovaly „osvědčené a známé“ firmy nerozuměli a nevěděli, jak uchopit jejich realizaci. Současně nelze požadovat, aby si MAS celou strategii zpracovávaly samy, protože zpracování vyžaduje odborné dovednosti. Cesta je tedy ve spolupráci – externí odborník může zajistit metodický dohled nad procesem zpracování, pomoc při sestavování strategie tak, aby byly zajištěny provázanosti, struktura a další náležitosti potřebné k vytvoření požadovaného a dobrého strategického dokumentu a místní aktéři vč. manažerů a pracovníků MAS se podílejí na vytváření obsahu strategie, čímž je zaručeno nejen reálné stanovení cílů, ale také jejich porozumění a porozumění postupu realizace strategie.

Není totiž problém suše popsat území, ale problém tkví v nastavení kroků, jak problémy území, pokud jsou vůbec odhaleny, řešit. Stěžejním bodem Strategické části je nastavení indikátorů a s tím související následné stanovení bodovacích kritérií pro výběr projektů v rámci Programového rámce, se kterým souvisí schopnost hodnotitelů v průběhu realizace strategie vybírat nejlepší projekty.

5. Komunitně vedená strategie místního rozvoje

Komunitně vedená strategie místního rozvoje obsahuje tyto části:

- **Integrovaná strategie území (ISÚ)**
- **Integrovaný akční plán rozvoje území MAS**
- **Případně Akční plán pro vlastní zdroje**

Obecně by v rámci tvorby strategie měly být zodpovězeny následující základní otázky:

- a) proč je daná strategie vytvářena,
- b) jaká je dlouhodobá vize rozvoje území MAS, jak bude postupně naplňována
- c) jaké jsou hlavní rozvojové oblasti území MAS
- d) jaké principy rozvoje budou v území uplatňovány
- e) jaké jsou dlouhodobé (strategické), střednědobé a jaké krátkodobé cíle rozvoje v území (cíle jsou stanoveny na základě priorit rozvoje území v daném časovém horizontu – dlouhodobé, střednědobé, krátkodobé; při stanovení cílů je uplatněno pravidlo SMART; jaké cílové skupiny se naplnění cíle dotkne)
- f) jak bude naplňování cílů měřeno – cíle musejí mít přiřazeny indikátory úspěšnosti
- g) kdo je zodpovědný za celkové naplňování strategie a za naplňování jejích dílčích částí,
- h) jak dlouho daná strategie platí (v tomto případě od 1. 1. 2014 do 31. 12. 2022)
- i) zda a co může realizaci strategie ohrozit, jak se bude takové situaci čelit
- j) jak a kdo bude vyhodnocovat, zda se při implementaci strategie dosahuje stanovených cílů s definicí odpovědností, harmonogramem evaluace a komunikační strategií
- k) za jakých podmínek může být strategie aktualizována

Příprava a zpracování strategie se primárně řídí Článkem 29 **Nařízení o obecných ustanoveních**¹²

5.1. Komunitně vedené strategie místního rozvoje¹³

- 1) Komunitně vedené strategie místního rozvoje musí obsahovat alespoň tyto prvky:
 - a) vymezení rozlohy a počtu obyvatel, na které se vztahuje strategie;
 - b) analýzu rozvojových potřeb a potenciálu této oblasti, včetně analýzy silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb (SWOT analýzy);
 - c) popis strategie a její cíle, popis integrovaného a inovativního charakteru strategie a hierarchie cílů, včetně měřitelných cílů pro výstupy nebo výsledky. Pro výsledky mohou být

¹² Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o společných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu, jichž se týká společný strategický rámec, o obecných ustanoveních ohledně Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1083/2006.

¹³ Na základě čl. 29 Nařízení o společných ustanoveních

cíle vyjádřeny v kvantitativních a kvalitativních hlediscích. Strategie musí být v souladu s příslušnými programy všech fondů SSR (nyní ESIF), z nichž se předpokládá finanční podpora projektů;

- d) popis procesu zapojení veřejnosti do realizace strategie;
 - e) akční plán (Integrovaný plán rozvoje) ukazuje, jak jsou cíle převedeny na akce;¹⁴
 - f) popis řízení a kontroly opatření strategie, demonstrování schopnosti místní akční skupiny realizovat strategii a popis konkrétních opatření pro hodnocení;
 - g) finanční plán¹⁵ strategie neboli odhad finančního objemu potřebného pro naplnění cílů strategie – smyslem je, aby cíle ve strategii byly nastaveny realisticky. Součástí finančního odhadu by mělo být plánované (indikativní) rozdělení týkající se relevantních fondů ESI, a to na úrovni Integrovaného plánu rozvoje území¹⁶.
- 2) Členské státy stanoví kritéria pro výběr komunitně vedených místních rozvojových strategií.
 - 3) Komunitně vedené místní rozvojové strategie jsou vybírány výborem zřízeným pro tento účel příslušnými řídicími orgány programů.
 - 4) První kolo výběru komunitně vedených místních rozvojových strategií musí být dokončeno do dvou let ode dne nabytí platnosti Dohody o partnerství. Členské státy si mohou vybrat další místní rozvojové strategie po tomto datu, ale zpravidla nejpozději do 31. prosince 2017.
 - 5) Rozhodnutím o schválení strategie místního rozvoje ze strany řídicího orgánu jsou stanoveny indikativní přiděly z relevantních fondů SSR. Musí také stanovit role orgánů odpovědných za provádění příslušných programů pro plnění všech úkolů týkajících se strategie¹⁷.
 - 6) Populace oblasti uvedená v odst. 1 písm. a) nesmí být nižší než 10 000 a vyšší než 150 000 obyvatel. Odchylka omezení počtu obyvatel mimo 10 000 a 150 000 obyvatel může být snížena nebo zvýšena, tam kde je nutnost pro takovou odchylku, je třeba vzít v úvahu řádně odůvodněná specifika územních rysů dané oblasti.

¹⁴ Jednotlivým cílům strategie jsou přiřazeny konkrétní plánované akce (projekty) nebo jejich typy

¹⁵ Definování finančních potřeb pro naplnění cílů strategie s uvedením předpokládaných zdrojů – (vlastní zdroje podnikatelů či rozpočty obcí, národní grantové zdroje, zdroje nadací či dotace EU)

¹⁶ V části strategie obsahující Programové rámce budou definovány požadavky na odpovídající dotační programy a k nim přiřazené fondy

¹⁷ Týká se řídicích orgánů jednotlivých dotačních programů

5.2. Integrovaná strategie území (ISÚ)

5.2.1. Způsob zpracování ISÚ

Více odvětvová Integrovaná strategie rozvoje území MAS je zpracovaná na základě komunikace s obyvateli, neziskovými organizacemi a spolky, podnikateli a obcemi v regionu. Je doložená realizací plánování v rámci MAS, obsahující kompletní problematiku území s definováním všech rozvojových směrů. Strategie je vytvářena na základě poptávky komunity se zohledněním principů udržitelného rozvoje. Musí jasně definovat a především podložit jednotlivé požadavky a potřeby regionu s vyčíslením jejich měřitelných indikátorů bez přímé vazby na dotačně podporované oblasti.

Strategie jsou vytvářeny na základě reálných potřeb (CO potřebujeme?) zjištěných na základě doložitelného průzkumu regionu, přístup k tvorbě strategií je založený na důkazech (PROČ to potřebujeme?). Je hodnocen vztah mezi potřebou, předpokládaným naplněním, reálným přínosem a dopady strategií.

Důležitá otázka pro zpracování ISÚ je PROČ potřebujeme danou oblast řešit => následuje stanovení klíčových problémů a jejich pořadí. Důležité je stanovení kvantifikovaných monitorovacích indikátorů = VSTUP > VÝSTUP > VÝSLEDEK

Strategie ve svém akčním plánu zahrnují konkrétní a adresná opatření včetně návrhů typů projektů v nich obsažených, definují implementační strukturu a procesy, stanovují indikátory pro měření úspěšnosti realizace projektů. V ISÚ je třeba definovat cílové skupiny¹⁸ a ne příjemce dotací, tzn., pro koho budou jednotlivé cíle strategie výhodné, komu pomůže jejich naplnění. Je třeba vzít v úvahu i vzájemné vztahy a vazby v území, případná rizika realizace (pokud by to pro některé cílové skupiny připadalo v úvahu).

Efektivita opatření realizovaných v rámci strategie je průběžně evaluována (je třeba stanovit reálné monitorovací indikátory a průběžné a cílové stavy, které lze prokazatelně sledovat), pro úpravu cílů nebo indikátorů v průběhu realizace strategie jsou navrženy konkrétní podmínky aktualizace¹⁹.

Vznikající strategie mají definovaný předpokládaný způsob financování jejich realizace.²⁰

5.2.2. Struktura ISÚ

OBSAH

- Úvod s popisem základních informací
 - Základní informace o MAS
 - *Identifikace právnické osoby a její orgány*
 - *Popis místního partnerství a jeho orgány*
 - Historie MAS, zkušenosti s rozvojem území

¹⁸ Strategie definuje, komu daný cíl strategie přinese prospěch a ne kdo bude akci (projekt) k naplnění cílů realizovat

¹⁹ Možnost úpravy indikátorů za předem daných podmínek

²⁰ Definuje MAS na základě místní znalosti rozložení finančních zdrojů a potřeb definovaných ve strategii – tedy cíle strategie musí mít definovaný zdroj, ze kterého lze daný cíl (pravděpodobně) realizovat – strategie musí posoudit zejména vlastní potenciál území a zaměřit se na to, co je třeba rozvíjet

- Definování odpovědností za realizaci²¹
- Popis zapojení veřejnosti a členů místního partnerství apod. (popsat odděleně expertní a participativní část) do přípravy ISÚ. Doklady o průběhu budou součástí povinné přílohy.
- Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie.
- Popis způsobu vyhodnocování ISÚ – sledování projektů, aktivit, které budou ovlivňovat naplňování indikátorů potřeb regionu; jak často bude monitorování probíhat, kdo to bude dělat, jak se budou prezentovat výsledky apod.
- Analytická část.
- Definování MISE = proč je strategie zpracována + přehled principů, které aktéři přijmou a podle kterých se budou při rozvoji území řídit (příklad: zachování kulturního a přírodního bohatství, udržitelný rozvoj, partnerství, spolupráce, transparentnost apod.).
- Strategická část.
- Povinné přílohy – především doložení komunitního projednání ISÚ, datový soubor statistických dat dle přílohy 5 tohoto dokumentu.
- Nepovinné přílohy - při hodnocení ISÚ budou akceptovány všechny nepovinné přílohy doplňující specifika území, pro které je ISÚ zpracovávána.

Analytická část

Základním vstupem pro analýzu je statistický popis území na základě souhrnu dat v definici tabulek, na jejichž základě bude možno porovnat jednotlivá území MAS na úrovni ČR (MMR) a také definovat výchozí stav území pro následné hodnocení jeho vývoje. Analýza musí být zpracována jako problémová, rozvojová a inovační (primárním cílem není detailní popis území, ale především shrnutí podkladů pro strategickou a implementační část dokumentu). Analýza musí obsahovat popis území v jednotlivých aspektech vč. trendů rozvoje, vytýčení problémů, jejich příčin a potenciálů a potřeb (již syntéza z dat i názorů aktérů, veřejnosti), celkovou SWOT analýzu a SWOT analýzu aktéry z území vybraných oblastí rozvoje. Zde budou aktéry z území stanoveny priority území. Součástí každé z dílčích částí budou závěry (např. je třeba rozvíjet, je třeba zajistit pokračování, je nutno omezit apod.) jednotlivých analýz.

Samostatně je třeba analyzovat území velkoplošných chráněných území (CHKO, Národní parky – dále jen VCHÚ), pokud tyto leží i částečně na území MAS. V případě, že VCHÚ leží na území více MAS, dohodnou se tyto MAS ve spolupráci se správou předmětné VCHÚ na jednotné osnově popisu a analýzy území VCHÚ vč. vytýčení problémů a potenciálu, tato data budou v analýze zřetelně oddělena či zvýrazněna, a to stejnou formou ve všech ISÚ MAS v jednom VCHÚ. Plán péče VCHÚ lze použít jako podklad, stejně jako ostatní rozvojové strategické dokumenty platné pro dané území.

Obsah analytické části

- Tabulková část sdružující data popisu území – budou zpracována ve formě souhrnného datového souboru, která bude přílohou analýzy ve formě excelové tabulky (xls,xlsx). Vzor tabulky je Přílohou 5 této metodiky. Vybraná statistická data získaná ze zdrojů budou kvalitativně doplněna ze strany MAS o jejich aktuálnost.

²¹ Definice konkrétních osob, které jsou odpovědné za realizaci ISÚ

- Vyhodnocení stavu území – shodné charakteristiky, specifika území na základě pro region relevantních statistických dat a názorů klíčových aktérů (např. grafy trendů a vývoje vycházející z tabulkové části)
- Vyhodnocení současného stavu z pohledu aktérů z území – definování negativ, pozitiv a rozvojového potenciálu území na základě komunitního projednávání v oblastech, které aktéři považují za důležité pro rozvoj území, např.
 - o Obyvatelstvo – vývoj osídlení, věková struktura, vzdělanostní struktura
 - o Technická infrastruktura
 - o Doprava
 - o Vybavenost obcí a služby
 - o Bydlení
 - o Životní prostředí
 - o Odpadové hospodářství
 - Nakládání s odpady
 - o Ochrana ovzduší
 - o Ochrana vod
 - Čistota pitné vody
 - Čistota pozemních vod
 - Čištění vody
 - o Ochrana půdy
 - Protierozní opatření
 - Zadržování vody v krajině
 - Zeleň v krajině a sídlech
 - o Energetika
 - o Život v obcích – spolky, kulturní a sportovní vybavenost a aktivity, sociální, zdravotní služby apod.
 - o Podnikání, výroba, zaměstnanost
 - o Vzdělávání, školství
 - o Řízení obcí, informovanost, spolupráce
 - o Bezpečnost
 - o Turistický ruch
 - o Ad.
- Vyhodnocení rozvojového potenciálu území
 - o Územní plánování²²
 - o Rozvojová území – definice území, na kterém může docházet k rozvoji (zanedbané plochy, památkové zóny, rekreační zóny apod.)
 - o V kterých oblastech má území dostatek lidí (potenciál) zapojitelných do rozvoje území > jsou v území podnikatelé, kteří mají potenciál rozvoje nebo zkvalitnění služeb; jsou zde spolky s potenciálem rozvoje své činnosti apod.
 - o V kterých oblastech má území rozvojový potenciál (kde se může rozvíjet) – např. služby, doprava, občanská vybavenost apod.
 - o Je možno v území využít vlastní prostředky (finance, věcné plnění apod.) k zajištění vícezdrojového financování rozvoje území?²³

²² Přehled zpracovaných územně-plánovacích dokumentací dle obcí

²³ Odpověď na otázku Má území kapacity sdružit vlastní prostředky?

- Analýza rozvojových²⁴ potřeb území
- SWOT analýza celková
- SWOT analýzy v území vybraných oblastí rozvoje

5.2.3. Strategická část

Návaznost na strategické dokumenty patří ke strategické části. Důležité je, aby strategie území působnosti MAS měla oporu ve strategických dokumentech, zejména aby byla v souladu se strategiemi vyššího řádu (kraj). Soulad se strategiemi obcí v území působnosti MAS by měl být dán způsobem projednávání ISÚ – komunitně, ve spolupráci se zástupci obcí a organizací. Právě tak inspirace odjinud (aplikace příkladů dobré praxe, nová řešení) by měla být oporou pro návrh strategické části i pro jednotlivé programové rámce, které jsou její součástí

Obsah strategické části

- Definování MISE = proč je strategie zpracována + přehled principů, které aktéři přijmou a podle kterých se budou při rozvoji území řídit (příklad: zachování kulturního a přírodního bohatství, udržitelný rozvoj, partnerství, spolupráce, transparentnost apod.)
- Definování dlouhodobé vize rozvoje území
- Definování z vize vyplývajících klíčových oblastí rozvoje území
- V jednotlivých oblastech stanovení strategických (dlouhodobých) cílů s přiřazením strategických indikátorů
- Definování podoblastí v jednotlivých oblastech, stanovení specifických (realizačních) cílů s přiřazením realizačních indikátorů
- Stanovení priorit
- Návaznost na jiné strategické dokumenty (ÚPD obcí, strategické dokumenty obcí, strategické dokumenty DSO, ÚPD VÚC apod.) – strategické dokumenty menších území (obce, svazky obcí) by měla ISÚ akceptovat a strategické dokumenty větších celků (kraj, ČR) respektovat (v případě jejich zastaralosti může tato strategie dát podněty na jejich úpravy či aktualizaci), plány péče chráněných území
- pokud je zdroj inspirace – šetření, jak se podobné problémy řeší jinde, zda by to bylo možné řešit takto i u nás, srovnávání se s jinými (lepšími či nejlepšími) regiony
- integrační prvky²⁵
- inovativní²⁶ prvky²⁷, metody nebo způsoby řešení současných problémů přinášející zlepšení stavu, nebo zkvalitnění situace
 - o radikální inovace – podstatná změna od současného stavu²⁸
 - o přírůstková inovace – navazuje ve své podstatě na současný stav²⁹

²⁴ Nejde jen o rozvoj, ale také zachování, omezení nebo odstranění současného stavu

²⁵ Definice oblastí, které mají v území zajistit sjednocující, spojující, slučující charakter aktivit

²⁶ Jaký je rozdíl mezi kreativitou, dobrým nápadem a inovací? Inovace je více než pouhá myšlenka nebo nápad. Je to implementace, uvedení nápadu v život. Nedá se zaměňovat s kreativitou. Kreativita je v podstatě dovednost, zatímco inovace představuje proces, který začíná nápadem nebo představou a poté následují různé stupně vývoje, které vyústí do samotné implementace. Jak idea, tak kreativita jsou jistě nedílnou součástí inovace, nicméně ani jedna z nich sama o sobě nepostačuje k úspěšnému rozvinutí tvůrčí myšlenky k naplnění inovace. Inovace je úspěšné využívání nových myšlenek. Co vyžaduje úspěšná inovace > Nadefinování cílů, Naplánování aktivit tak, aby vedly ke splnění stanovených cílů, Spolupráce, Monitorování výsledků, Komunikace, Štěstí a správné načasování

²⁷ Jiné způsoby nebo metody řešení současných problémů než bylo v regionu doposud obvyklé, tradiční, používané.

²⁸ zahrnuje zavedení radikálně nových výrobků nebo služeb, na jejichž základě vznikají nové podniky nebo celá odvětví nebo které způsobují výrazné změny celých odvětví a vedou ke tvorbě nových hodnot

- o zajištění udržitelnosti inovace
 - Vybudování vztahů s širším okolím
 - Zajištění převoditelnosti, možnost aplikace v jiném kontextu nebo využití pro další pokračování
 - Nutnost neustálé spolupráce s ostatními subjekty. Inovace je interaktivní proces, který zahrnuje i zpětnou vazbu od expertů a od cílových skupin.
- udržení stávající situace tam, kde to funguje
- Měřitelné indikátory přiřazené ke stanoveným cílům
- o

Samostatně je třeba zpracovat část strategie pro území velkoplošných chráněných území (CHKO, Národní parky – dále jen VCHÚ). V případě, že VCHÚ leží na území více MAS, dohodnou se tyto MAS ve spolupráci se správou předmětné VCHÚ na jednotné osnově strategie pro území VCHÚ vč. vytýčení opatření, priorit, a dalších částí strategie, tyto návrhy pro území VCHÚ budou ve strategii zřetelně odděleny či zvýrazněny, a to stejnou formou ve všech ISÚ MAS v jednom VCHÚ. Opatření a další části strategií jednotlivých MAS však nemusí být shodné, lišit se mohou i priority jednotlivých MAS na území jednoho VCHÚ.

Plán péče VCHÚ lze použít jako podklad, stejně jako ostatní rozvojové strategické dokumenty platné pro dané území, z plánu péče VCHÚ však nelze přímo přebírat návrhy opatření. Správa VCHÚ bude jednotlivými MAS vyzvána k odsouhlasení té části návrhu strategie, která se týká VCHÚ, její vyjádření připojí jednotlivé MAS k dokumentaci projednání návrhové části ISÚ.

5.3. Integrovaný akční plán rozvoje území MAS (IAPRÚ)

OBSAH (podrobný obsah bude dán zvláštní metodikou)

- popis implementačního procesu na úrovni MAS a typy projektů a postupů implementace,
- popis spolupráce mezi MAS na národní a mezinárodní úrovni a přeshraniční spolupráce
- popis integrovaného přístupu napříč programovými rámci
- fiche definující jednotlivé oblasti podpory a integraci prioritních os a specifických cílů v rámci jednoho programu v Programových rámcích
- převedení cílů strategie do konkrétních projektů a aktivit v rámci jednotlivých Programových rámců
- definice projektů realizovaných samotnou MAS v rámci Programového rámce³⁰
- měřitelné indikátory vycházející z indikátorů ISÚ, které jsou zároveň požadovány programem, pro který je daný Programový rámec zpracován
 - o VÝSTUPY, VÝSLEDKY – kvantifikované (vyjádřené počtem, km, m², kusy apod.) a měřitelné indikátory potřeb regionu - tedy výstupů, výsledků strategie ve výběru dle NČI 2014+
- Předpokládaný způsob financování projektů

²⁹ zahrnuje modifikace, zdokonalení, zjednodušení, konsolidaci, posílení stávajících produktů, procesů, marketingových a organizačních metod. Do této kategorie spadá většina inovací.

³⁰ Čl. 30 odst. 4 Nařízení o obecných ustanoveních: Místní akční skupina může být příjemcem a realizovat projekty v souladu s komunitně vedenou strategií místního rozvoje, aniž je dotčen odst. 3 písm. b) stejného dokumentu

To znamená, že v případě získání dostatečných finančních prostředků disponuje kapacitami na zajištění realizace projektů a je schopno v případě potřeby zajistit jejich spolufinancování v požadované výši.

Dokument bude popisovat obsah navržený v úvodu této kapitoly. Bude popsána přesná úloha MAS v implementačním procesu a vlastní postup implementace – tj. jaké má MAS kompetence, jak na základě schválené strategie a programových rámců probíhá vlastní realizace projektů v daném území, jak se vyhodnocuje postup implementace, jak jsou nastaveny kompetence jednotlivých aktérů, jak se vyhláší výzvy, jak se komunikuje s potenciálními žadateli, jak je řešena publicita, apod.

Pro každý relevantní dotační program podporovaný z fondů EU může (na základě rozhodnutí aktérů v území) být zpracován samostatný Programový rámec a musí být v souladu s dotačními programy 2014–2020.

Pro období 2014–2020 musí³¹ být zpracován:

- Programový rámec Program rozvoje venkova 2014–2020 (EZFRV) – MZe

Pro období 2014–2020 je možno zpracovat:

- Programový rámec Integrovaný regionální operační program (EFRR) – MMR
- Programový rámec Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (EFRR) – MPO
- Programový rámec Výzkum, vývoj a vzdělávání (EFRR+ESF) – MŠMT
- Programový rámec Životní prostředí (EFRR, FS) – MŽP
- Programový rámec Zaměstnanost (ESF) – MPSV
- Programový rámec Rybářství (ENRF) – MZe > spíše v oblasti individuálních projektů, program nepočítá s využitím KVMR
- Přeshraniční spolupráce

Programový rámec obsahuje definice Fichí (opatření) realizujících část ISÚ navazujících na témata daného programu. Předpokládá se integrace mezi pro KVMR vybranými specifickými cíli s definicí cílů na základě požadavků území MAS.

IAPRÚ MAS musí obsahovat popis využití integrace na úrovni projektů v synergii jednotlivých Programových rámců. Bude zde také obsažen popis možné spolupráce jak na národní úrovni, tak na úrovni mezinárodní spolupráce. V případě zapojení se MAS do Přeshraniční spolupráce bude obsažen také Programový rámec zaměřený na tento dotační program s popisem jeho integrace s ostatními.

Naplňování IAPRÚ bude monitorováno v MS2014+, vyhodnocování bude probíhat na úrovni MAS minimálně jednou ročně a výsledky budou zohledněny v dalším postupu.

³¹ Na základě čl. 28 odst. 1 Nařízení o obecných ustanoveních: Komunitně vedený místní rozvoj musí být podpořen z EZFRV, kde se označuje jako LEADER místní rozvoj, a může být podporován z ERDF, ESF a EMFF. Tyto fondy jsou dále označovány jako dotčené evropské strukturální a investiční fondy.

6. Schvalování ISÚ v území

6.1. Komunitní projednávání

Základním principem metody Leader je přístup „zdola nahoru“, tzn. s co největším zapojením (participací) místních aktérů ve všech fázích zpracování a implementace ISÚ. Účast veřejnosti na popisu situace (v analytické části)³², potřeb místních komunit a cílů různých sektorových, profesních či zájmových skupin (ve strategické části) nejen přináší zpracovateli důležité informace, ale má významnou roli procesní: rozšiřuje „vlastnictví“³³ strategie na místní komunitu, předchází konfliktům a problémům při realizaci strategie, pomáhá vytvářet synergie, zvyšuje sebevědomí místních obyvatel a rozvíjí místní sociální kapitál.

Participativní vznik strategické části a akčního plánu je samozřejmě náročnější na organizaci a čas než čistě expertní zpracování. Nezbytné zapojení dalších odborníků (facilitátorů, moderátorů atd.) a využití speciálních metod je dobře popsáno v odborné literatuře³⁴.

Možné postupy komunitního projednávání ISÚ:

Dotazníkové šetření /s definicí statistické chyby/, tematické skupiny dotčených aktérů při sběru dat, a hodnocení dosavadní situace, sběru námětů apod.

Kulaté stoly, pracovní skupiny, metoda tvorby vize komunity apod.

Stanovení priorit, akční plánování, veřejné setkání s připomínkováním, možnost korespondenčního připomínkování apod.

Pokud je participativní plánování založeno na dlouhodobé činnosti oborových nebo sektorových pracovních skupin, je nezbytné dbát o vzájemnou informovanost a komunikaci mezi těmito skupinami tak, aby se návrhy na rozvoj doplňovaly.

Důležitý je komunikační nástroj, který mohou účastníci projednávání sdílet a je pro ně srozumitelný a snadno dostupný (např. speciální sekce na internetové stránce s moderovanou diskusí, vývěska na veřejně dostupném místě, výstava s grafickými a textovými výstupy dosavadního plánování a možností připomínkovat je apod. Zveřejněný přehled a harmonogram těchto možností, stejně jako jistá pravidelnost v pořádání komunitních akcí, přispívají k větší úspěšnosti. Plán komunikace s veřejností (komunikační strategie) by proto měl vzniknout hned v úvodní fázi přípravy zpracování ISÚ a možnosti zapojení prezentovány hned na začátku procesu zpracování.

6.2. Schválení ISÚ

Navržená verze ISÚ je projednána konferencí/setkáním aktérů³⁵ z území působnosti MAS a následně je finální verze strategie schválena nejvyšším orgánem MAS.

³² Vnímání regionu a jeho problémů, které je třeba řešit, místními obyvateli. Posloupnost aktivit není prioritou.

³³ Vlastnictví není vázáno na to, kdo ji hradí, ale kdo ji vytváří – tedy komunita – místní partnerství, které by mělo záležet na tom, aby byla strategie všeobecně přijímaná a především naplňovaná

³⁴ Např. publikace Nadace VIA, Nadace Partnerství, PDCS, CPKP – popisují konkrétní metody efektivních participativních procesů. K facilitaci je zajímavá např. Bednařík, A.: Facilitace. Aisis, 2008

6.3. Posouzení SEA

Posouzení SEA se k Integrovaným strategiím území (ISÚ) území působnosti MAS nemusí dle závazného stanoviska Odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence Ministerstva životního prostředí ČR zpracovávat. Toto stanovisko je přímo závislé na textu usnesení zastupitelstva při finálním schvalování strategie zastupitelstvem uvedeném v bodě 6.4. tohoto dokumentu.

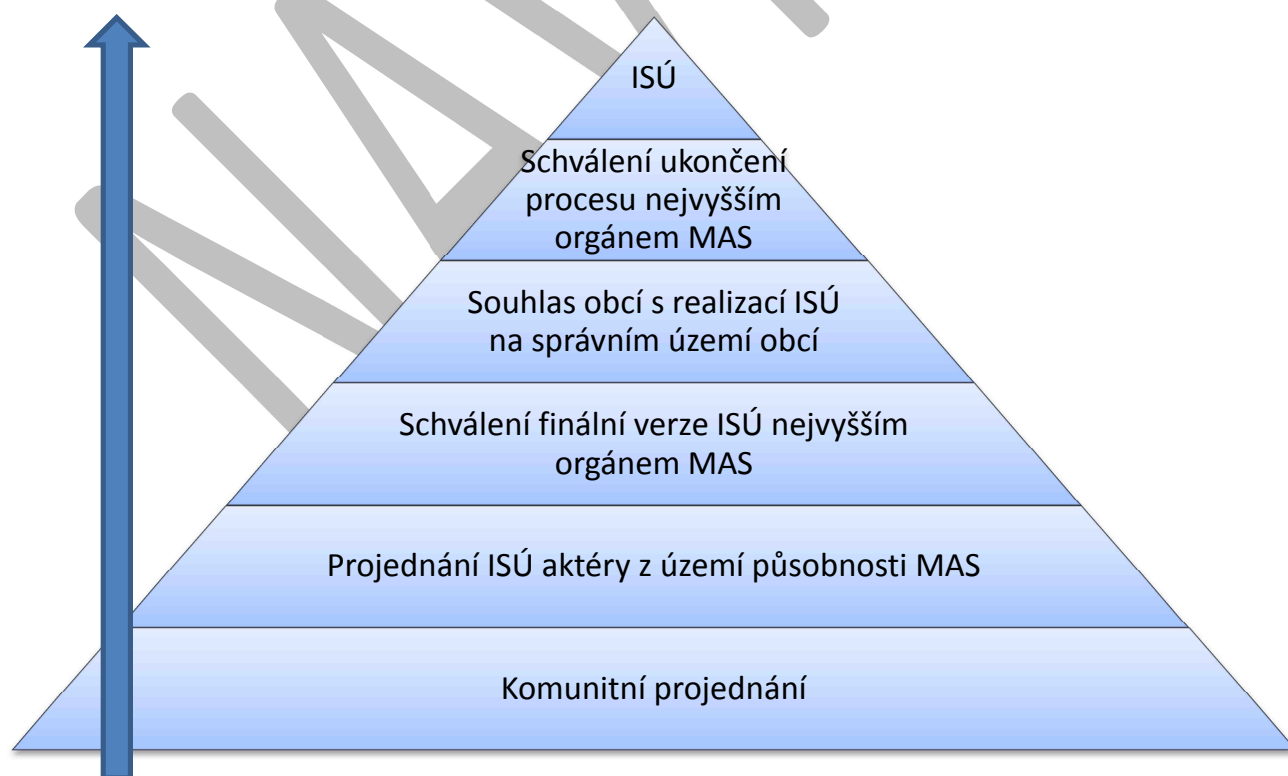
V případě, že by zastupitelstva schválila jiný text – např. schválila strategii jako takovou, je následně nutno SEA zpracovávat. Text usnesení je tedy ZÁVAZNÝ.

6.4. Projednání finální verze strategie všemi zastupitelstvy z území působnosti MAS

Zastupitelstva všech obcí a měst na území působnosti MAS musí schválit zařazení svého správního území do území působnosti MAS a také do území působnosti ISÚ.

Závazný text usnesení:

Zastupitelstvo Obce (Městyse, Města) schvaluje zařazení správního území Obce (Městyse, Města) XXX do území působnosti Místní akční skupiny XXX a souhlasí s realizací Integrované strategie území Místní akční skupiny XXX na období 2014–2020 na svém správním území.

³⁵ Finální veřejné projednání na setkání aktérů, kteří byli zapojeni do tvorby ISÚ

6.5. Schválení dokumentu ISÚ

Po ukončení procesu projednání ISÚ je tento vyhodnocen rozhodovacím orgánem MAS. Nejvyšší orgán MAS potvrdí ukončení procesu tvorby ISÚ a „institucionalizuje“ ISÚ jako závazný dokument.

Usnesení nejvyššího (rozhodovacího) orgánu MAS:

Nejvyšší orgán MAS konstatuje, že obce v územní působnosti MAS XXX schválily zařazení svého správního území do působnosti Integrované strategie území Místní akční skupiny XXX na období 2014–2020. Nejvyšší orgán MAS XXX tímto prohlašuje Integrovanou strategii území MAS XXX ve znění mu předloženém za závazný dokument činnosti a rozvoje MAS XXX na roky 2014–2020.

NÁVRH

7. Národní číselník indikátorů³⁶

Národní číselník indikátorů pro programové období 2014-2020 (NČI 2014+)

NČI 2014+ definuje po metodické a technické stránce soubor schválených indikátorů (včetně všech povinných parametrů indikátorů). Jedná se o nástroj, který umožňuje reagovat na potřeby programů a systému monitorování a evaluace. Terminologii a závazná pravidla pro tvorbu, používání a úpravu indikátorových soustav a NČI 2014+ v programovém období 2014–2020 stanovuje metodický pokyn MMR-NOK. NČI 2014+ je evidován v MS2014+, před spuštěním MS2014+ je tvorba a aktualizace NČI 2014+ prováděna v souboru ve formátu Excel (.xlsx). Správcem NČI 2014+ je MMR-NOK.

NČI je soubor všech centrálních indikátorů, resp. ukazatelů, které jsou nositeli informace o věcném plnění projektů/programů financovaných ze strukturálních fondů EU. Obsahuje po technické a metodické stránce upravené indikátory s jasnou definicí, měrnou jednotkou a kódováním.

Při tvorbě Integrované strategie území (ISÚ) je vhodné brát v úvahu vazbu na indikátory obsažené v NČI 2014+, přičemž strategie může obsahovat i další indikátory vztažené ke stanoveným cílům.

Integrovaný akční plán rozvoje území (IAPRÚ), který je tvořen Programovými rámci, bude obsahovat indikátory NČI 2014+.

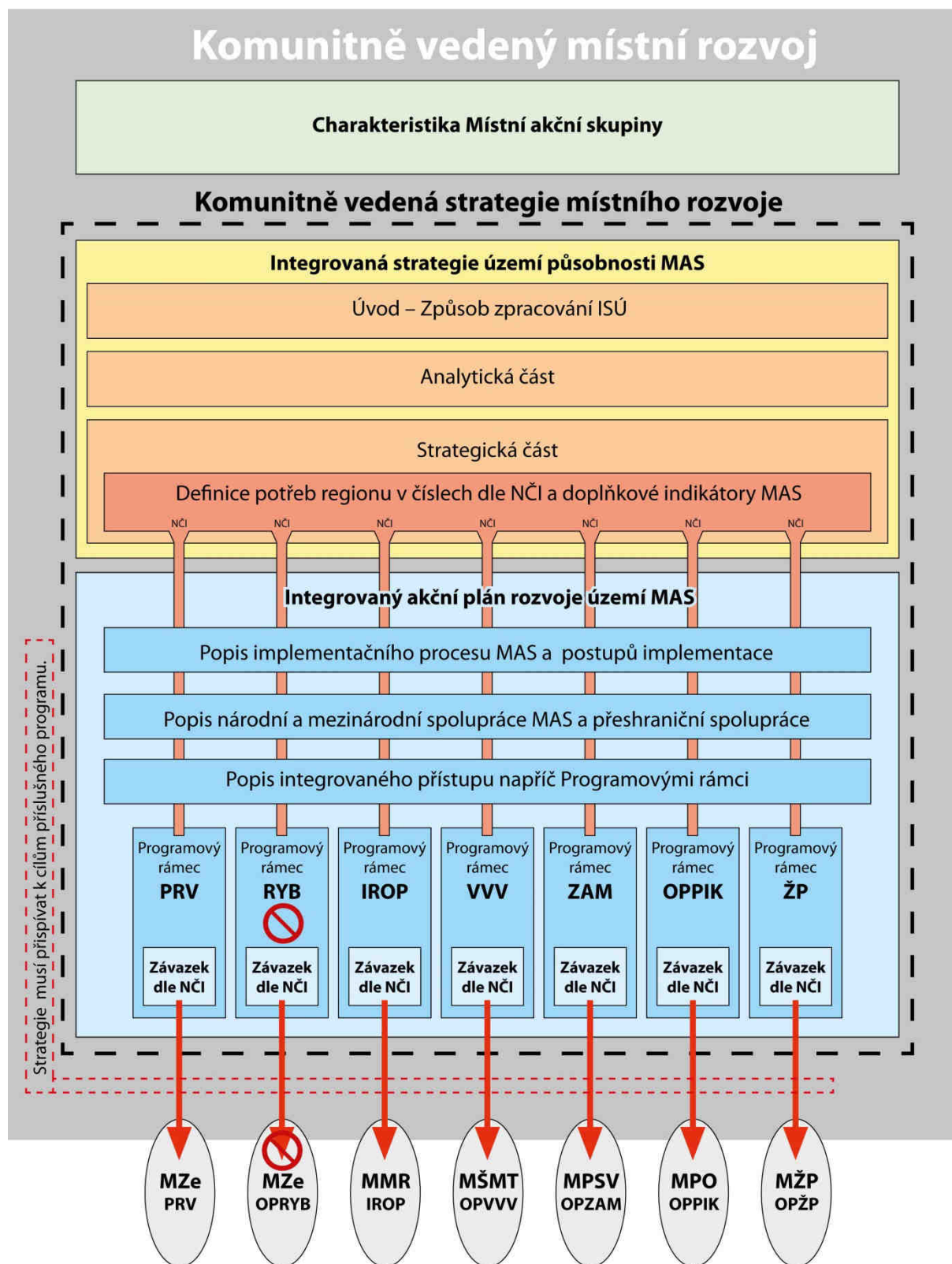
Verze 2014+ platná pro tvorbu strategie bude k dispozici od června 2013.

Aktuální verze je k dispozici na:

<http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci/Monitorovani-NSRR-2/Monitorovani-vecneho-pokroku/Aktualizace-Narodniho-ciselniku-indikatoru>

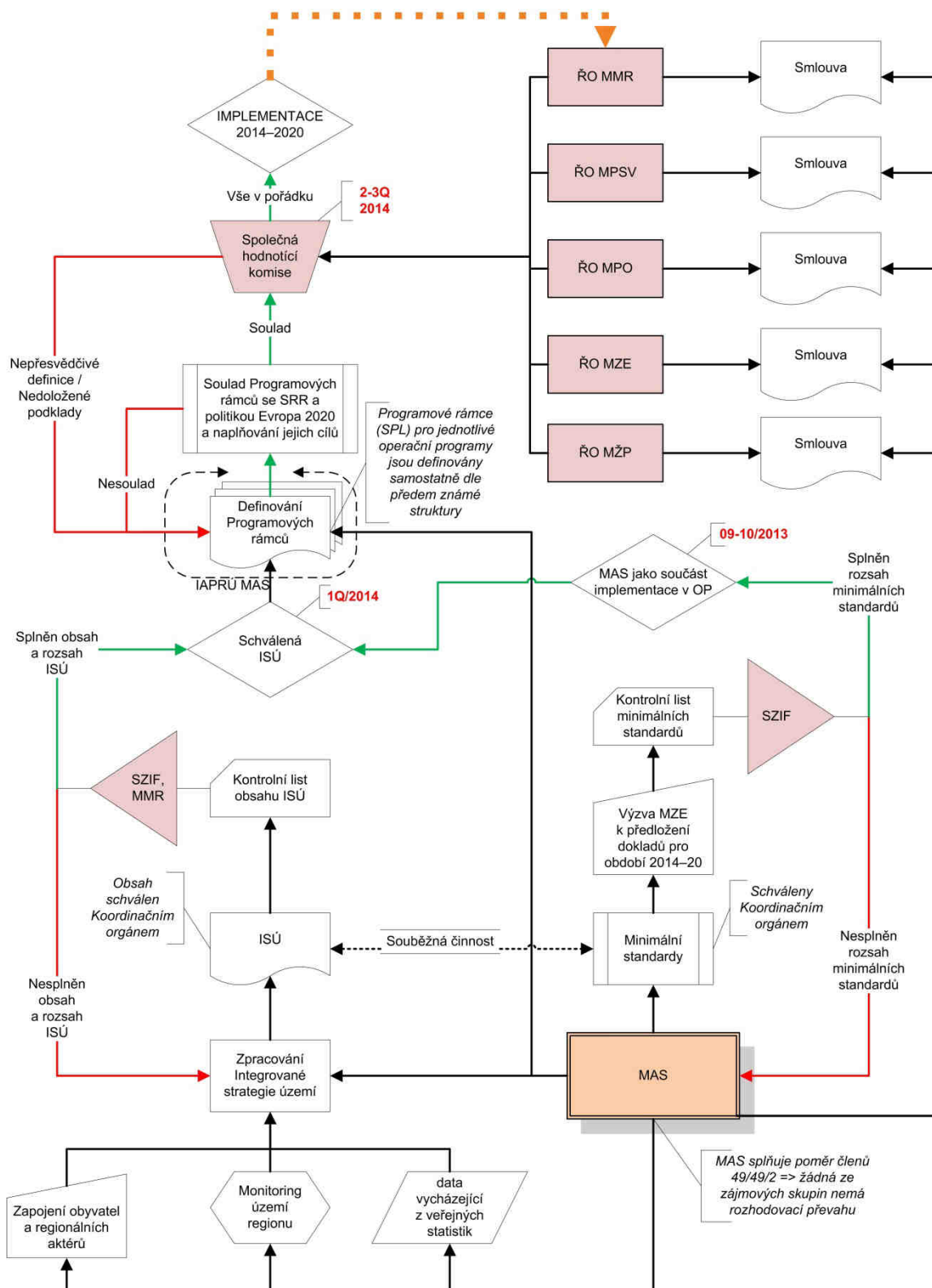
³⁶ Také jako příloha v XLS

8. Příloha 1 – Struktura Komunitně vedeného místního rozvoje

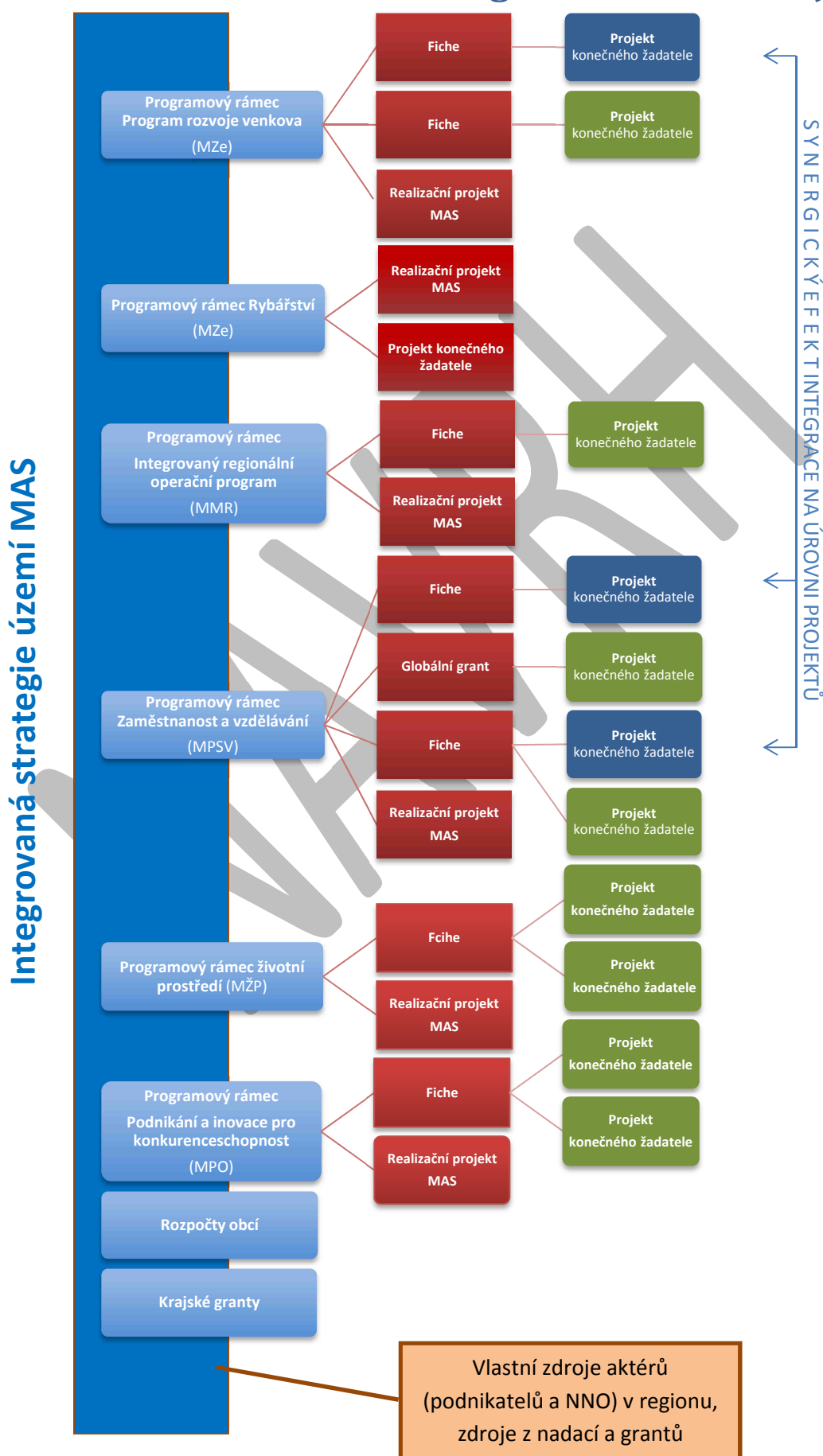

9. Příloha 2 – Proces Komunitně vedeného místního rozvoje

Implementace Komunitně vedeného místního rozvoje metodou Leader

10. Příloha 3 – Ilustrativní příklad aplikace Komunitně vedené strategie místního rozvoje

11. Příloha č. 4 – Zdroje informací

1. COMMON GUIDANCE OF THE EUROPEAN COMMISSION' DIRECTORATES-GENERAL AGRI, EMPL, MARE AND REGIO ON COMMUNITY-LED LOCAL DEVELOPMENT IN EUROPEAN STRUCTURAL AND INVESTMENT FUNDS
(http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/pdf/preparation/clld_guidance_2013_01_31.pdf)
2. Návrh NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV)
{SEK(2011) 1153}
{SEK(2011) 1154}
3. Leader Tool–Kit : http://enrd.ec.europa.eu/leader/leader/leader-tool-kit/en/index_en.cfm
4. Sedm základních principů metody LEADER stanovuje Nařízení rady EU č. 1698/2005, Článek 61, který dále vysvětluje dokument Fact Sheet: Přístup LEADER – základní příručka:
http://ec.europa.eu/agriculture/publi/fact/leader/2006_cs.pdf
5. Infolist: MÍSTNÍ ROZVOJ VEDENÝ KOMUNITAMI, POLITIKA SOUDRŽNOSTI 2014–2020
Evropská komise v říjnu roku 2011 přijala legislativní návrhy na politiku soudržnosti pro období od roku 2014 do roku 2020. Infolist je jedním z řady dalších zdůrazňujících klíčové prvky budoucího přístupu
6. Strategie Evropa 2020: http://ec.europa.eu/europe2020/index_cs.htm

12. Příloha č. 5 – Tabulková část sdružující data popisu území

Definice datového souboru je dána excelovou tabulkou. Statistická data jsou získána ve většině případů od Českého statistického úřadu. Nejlépe je obrátit se s požadavkem na Krajské správy ČSÚ http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/informacni_sluzby_krajske_spravy_csu.

Demografické údaje se vztahují k území MAS (k obcím), pro které je ISÚ na období 2014–2020 zpracovávat. V tabulce jsou uvedeny vždy údaje pro každou obec v území MAS a pak i souhrnná data (součty) za celé území.

Obyvatelstvo

Vývoj počtu obyvatel v letech 1991, 2001, 2011 (dle SLBD)

Vývoj počtu obyvatel k 1. 1. každého roku za období 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 s rozdělením ženy/muži

Věková struktura obyvatelstva v letech 1991, 2001, 2011 (dle SLBD)

Vzdělanostní struktura obyvatelstva v letech 1991, 2001, 2011 (dle SLBD) s rozdělením ženy/muži

Výpočet hustoty osídlení území (počet obyvatel na km²) za období 2008, 2009, 2010, 2011, 2012

Závazné kontextové indikátory území MAS získané z Městské a obecní statistiky (MOS) vedené Českým statistickým úřadem dostupné od 1. června 2013.

Druhy pozemků

Celková výměra pozemku (ha)
Orná půda (ha)
Chmelnice (ha)
Vinice (ha)
Zahrady (ha)
Ovocné sady (ha)
Trvalé travní porosty (ha)
Zemědělská půda (ha)
Lesní půda (ha)
Vodní plochy (ha)
Zastavěné plochy (ha)
Ostatní plochy (ha)

Hospodářská činnost

Počet podnikatelských subjektů celkem
podle převažující činnosti Zemědělství, lesnictví, rybářství
Průmysl celkem
Stavebnictví
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
Doprava a skladování
Ubytování, stravování a pohostinství
Informační a komunikační činnosti
Peněžnictví a pojišťovnictví
Činnosti v oblasti nemovitostí
Profesní, vědecké a technické činnosti
Administrativní a podpůrné činnosti
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení
Vzdělávání

		Zdravotní a sociální péče Kulturní, zábavní a rekreační činnosti Ostatní činnosti Činnosti domácností jako zaměstnavatelů; činnosti domácností produkujících blíže neurčené výrobky a služby pro vlastní potřebu Činnosti exteritoriálních organizací a orgánů Nezjištěno
	podle právní formy	Státní organizace Akciové společnosti Obchodní společnosti Družstevní organizace Finanční podniky Živnostníci Samostatně hospodařící rolníci Svobodná povolání Zemědělství podnikatelé Ostatní právní formy
Kultura		Veřejná knihovna vč. poboček Stálá kina Multikino Divadlo Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků) Galerie (vč. poboček a výstavních sálů) Kulturní zařízení ostatní Středisko pro volný čas dětí a mládeže Zoologická zahrada Sakrální stavba Hřbitov Krematorium Smuteční síň
Lázně		Lázeňské léčebny
Obecná charakteristika		Katastrální plocha (ha) Počet katastrů Počet územně technických jednotek Počet částí obce
Obyvatelstvo		Živě narození celkem muži ženy Zemřelí celkem muži ženy Přirozený přírůstek celkem muži ženy Přistěhovalí celkem muži ženy Vystěhovalí celkem muži ženy Saldo migrace celkem

	muži
	ženy
	Přírůstek/úbytek celkem
	muži
	ženy
	Počet bydlících obyvatel k 31.12.
	muži
	ženy
	Počet obyvatel ve věku 0–14 let celkem
	muži
	ženy
	Počet obyvatel ve věku 15–64 let celkem
	muži
	ženy
	Počet obyvatel ve věku 65 a více let celkem
	muži
	ženy
Školství	Mateřská škola
	Základní škola – nižší stupeň (1 – 5. ročník)
	Základní škola – vyšší stupeň (1. – 9. ročník)
	Střední školy
	obory gymnázií
	obory středních odborných škol a praktických škol
	obory středních odborných učilišť a odborných učilišť
	obory nástavbového studia
	Základní umělecká škola
	Konzervatoře
	Jazyková škola
	Vyšší odborná škola
	Vysoká škola
Sociální oblast	Počet sociálních služeb celkem
	z toho
	Domovy pro seniory
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením
	Azylové domy
	Chráněné bydlení
	Denní stacionáře
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
	Sociální poradny
Sport	Domy s pečovatelskou službou
	Koupaliště a bazény
	– z toho kryté bazény
	Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)
	Tělocvičny (vč. školních)
	Stadiony otevřené
	Stadiony kryté
	Zimní stadiony kryté i otevřené
Zdravotnictví	Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)
	Sdružená ambulantní zařízení
	Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení
	Ambulantní zařízení
	Detašované pracoviště ambulantního zařízení

Nemocnice
 Detašované pracoviště nemocnice
 Odborné léčebné ústavy (mimo léčeben dlouhodobě nemocných)
 Léčebna pro dlouhodobě nemocné
 Ostatní lůžková zařízení
 Detašované pracoviště ostatního lůžkového zařízení
 Samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé
 Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře pro dospělé
 Samostatná ordinace praktického lékaře pro děti a dorost
 Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost
 Samostatná ordinace praktického lékaře – stomatologa
 Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře – stomatologa
 Samostatná ordinace praktického lékaře – gynekologa
 Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře – gynekologa
 Samostatná ordinace lékaře specialisty
 Detašované pracoviště samostatné ordinace lékaře specialisty
 Ostatní samostatná zařízení
 Detašované pracoviště ostatního samostatného zařízení
 Zařízení lékařské péče
 Detašované pracoviště zařízení lékařské péče
 Jesle
 Další dětská zařízení
 Středisko záchranné služby a rychlá zdravotnická pomoc
 Detašované pracoviště střediska záchranné služby a rychlé zdravotnické pomoci
 Okresní zdravotní ústav
 Transfuzní stanice

Data v oblasti Kultura a Sport získaná od ČSÚ musí být ověřena na úrovni každé obce co do aktuálnosti údajů v roce 2013.

Závazná data zjištěná šetřením u obcí

stravování

rychlé občerstvení
 hospoda/restaurace bez kuchyně
 hospoda/restaurace s kuchyní
 restaurace součástí ubytovacího
 zařízení
 cukrárna
 čajovna
 kavárna

ubytování

ubytování v soukromí

počet
 počet lůžek

ubytovna

počet
 počet lůžek

pension

počet

hotel	počet lůžek počet
kemp	počet lůžek počet počet lůžek
tábořiště	počet míst pro stany/karavany počet počet lůžek
základní služby obyvatelům	počet míst pro stany/karavany lékař dětský lékař gynekolog stomatolog lékař – specialista (kožní, kardiolog, ...) obchod – potraviny pošta služebna policie autoservis pneuservis spolkový/kulturní dům kostel – farnost JSDH (kategorie JPO5,JPO3) sběrný dvůr odpadů kadeřnictví mateřské / rodinné centrum dům dětí a mládeže knihovna
řemeslníci	typ švec, truhlář, klempíř apod. výrobci regionálních produktů (keramik, řezbář apod.) zemědělský podnik soukromí zemědělci
školství	výrobci potravin jesle (soukromé, obecní ...) MŠ (soukromé, obecní ...) ZŠ 1 – 5 třída ZŠ 6 – 9 třída speciální škola střední škola (soukromá, krajská) vyšší odborná škola
služby v oblasti vzdělávání	počítačové kurzy jazykové kurzy řemeslné kurzy
sociální služby	ostatní domov seniorů dům s pečovatelskou službou hospic léčebna dlouhodobě nemocných

	terénní sociální služby dětský domov nizkoprahové centrum pro mládež
zasíťovanost obcí (délka v km a % zasíťovanost)	vodovod kanalizace kanalizace dešťová kanalizace s ČOV plynovod
ANO/NE	internet WIFI provozovaný obcí obecní rozhlas kabelová televize z toho ve správě obce SOKOL/OREL SDH
místní komunikace (délka v km) volnočasové a sportovní organizace	stolní tenis volejbal kopaná divadelní spolek stolní hokej HC hokej tenis nohejbal šipky dechovka lukostřelci házená gymnastika florbal myslivecké sdružení další
volnočasové prostory	hřiště fotbalové víceúčelové hřiště tenisové kurty koupaliště bazén střelnice kluziště nohejbalové hřiště dětské hřiště bowling další
obnovitelné zdroje ve správním území v MW	solární panely (počet) MW vodní elektrárny (počet) MW větrné elektrárny (počet) MW

památky

Národní kulturní památky

Evidované kulturní památky

strategické dokumenty obce (ANO/NE)

Program obnovy venkova

Územní plánovací dokumentace (ÚPD)

ÚPD – poslední aktualizace (rok)

Zpracovatel ÚPD

Strategický dokument obce

Poznámka k tabulce Závazná data zjištěná šetřením u obcí:

Pokud není uvedeno jinak, uvádí se počet

U strategických dokumentů na základě místních podmínek doplnit také oborové koncepce – např. dopravy, odpadového hospodářství

Cestovní ruch

Počet přenocování za rok za období 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 – data získaná od ČSÚ

Počet turistických informačních center certifikované/necertifikované k 30. 6. 2013

Závazná data z oblasti zaměstnanosti

V členění po jednotlivých obcích:

(za období 2008, 2009, 2010, 2011)

Neumístění uchazeči o zaměstnání

Míra nezaměstnanosti

Ekonomicky aktivní osoby

V členění na úroveň okresu(ů), na jejichž území MAS leží:

(za období 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 k 31. 12. daného roku a k 30. 6. 2013)

Neumístění uchazeči o zaměstnání

dosažitelní

ženy

se zdravotním postižením

absolventi

ve věku 50 a více let

s délkou evidence nad 12 měsíců

Míra nezaměstnanosti

Volná pracovní místa na úrovni obcí

Uchazeči na jedno volné pracovní místo

Ekonomicky aktivní osoby

Závazná data z oblasti sociální k 30. 6. 2013

Struktura ohrožených a sociálně vyloučených skupin obyvatel

Definice sociálně vyloučených lokalit³⁷

Doplnění sociálně vyloučených lokalit s definicí problémů ze strany obcí

Data z oblasti ochrany životního prostředí k 30. 6. 2013

Definování počtu jednotlivých typů chráněných území, jejich rozloha a důvod ochrany

³⁷ : http://www.esfcr.cz/mapa/int_CR.html dle tzv. Gabalovy zprávy z roku 2006

1. Velkoplošná chráněná území
 - Národní park (NP)
 - Chráněná krajinná oblast (CHKO)
2. Maloplošná chráněná území
 - Národní přírodní rezervace (NPR)
 - Přírodní rezervace (PR)
 - Národní přírodní památka (NPP)
 - Přírodní památka (PP)
3. Památné stromy³⁸
4. Obecná ochrana přírody a krajiny
 - Územní systém ekologické stability (ÚSES)³⁹
 - Přírodní parky (PřP)⁴⁰
 - Významné krajinné prvky (VKP)⁴¹
 - Přechodně chráněné plochy⁴²
5. NATURA 2000
 - Evropsky významné lokality (EVL)
 - Ptačí oblasti (PO)

6. Přírodní biotopy

Pro účely strategických koncepcí bude vyhodnoceno rozšíření přírodních biotopů v rámci daného území. Na úrovni základní informace jsou tato data k dispozici na mapovém serveru mapy.nature.cz (tematická úloha Mapování biotopů: vrstvy: Biotop/přírodní biotop_mapování a přírodní biotop_aktualizace). Na tyto plochy by měla být směřována případná péče v souladu se zásadami (Zásady péče o nelesní biotopy rámci soustavy Natura 2000, Planeta XII, 8/2004 a Pravidla hospodaření pro typy lesních přírodních stanovišť v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000, Planeta 9/2006). Pro účely konkrétních projektů pak jsou data v analyzovatelné podobě (GIS) poskytována AOPK ČR na základě konkrétní specifikované žádosti. (formuláře a bližší informace dostupné na portal.nature.cz - záložka Poskytování dat).

³⁸ Údaje včetně podrobné odborné databáze jsou k dispozici v Ústředním seznamu ochrany přírody Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, <http://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/pstromy/index.php?frame>

³⁹ Platné vymezení je uvedeno u nadregionálního a regionálního ÚSES v zásadách územního rozvoje jednotlivých krajů, u místního ÚSES pak v územních plánech. Jinak ÚSES vymezuje a hodnotí příslušný orgán ochrany přírody.

⁴⁰ Ke zřizování jsou kompetentní krajské úřady, kde je také k dispozici vymezení přírodních parků

⁴¹ Údaje k VKP ze zákona jsou k dispozici na obcích s rozšířenou působností, údaje k registrovaným VKP jsou k dispozici na pověřených obecních úřadech.

⁴² Údaje jsou k dispozici na příslušných orgánech ochrany přírody, které jsou kompetentní k jejich vyhlášení (v CHKO, NP, NPR, NPP včetně jejich ochranných pásem jde o správy, v PR a PP na ostatním území včetně jejich OP jsou to krajské úřady, ve vojenských újezdech pak újezdní úřady a na ostatním území obecní úřady obcí s rozšířenou působností).